

*Весна Ђорђевић**

(Институт за српски језик САНУ, Београд)

*Марина Николић**

(Институт за српски језик САНУ, Београд)

*Ђорђе Оташевић**

(Институт за српски језик САНУ, Београд)

ГРАЂА ЗА РЕЧНИК НОВИХ РЕЧИ (2)

Грађа за речник нових речи доноси неологизме који су се у српском језику појавили у последњих двадесетак година. Овде обрађени неологизми нису забележени у речнику „Do you speak anglosrpski? : Rečnik novijih anglicizama“ Вере Васић, Твртка Прћића и Вере Нејгебауер (Нови Сад: Змај, 2001), „Великом речнику страних речи и израза“ Ивана Клајна и Милана Шипке (Нови Сад: Прометеј, 2006) и „Речнику српскога језика“ (Нови Сад: Матица Српска, 2007).

Речнички чланак садржи највише осам целина: 1) семантичка дефиниција, 2) илустративни примери (цитати), 3) порекло одредничке речи или синтагме (етимологија), 4) фонетске и морфолошке варијанте одредничке речи или синтагме, 5) синоними одредничке речи или синтагме, 6) семантичка област којој одредничка реч или синтагма припадају, 7) детерминативи – одредничке речи (најчешће именице) употребљене као друга врста речи (најчешће као придев), 8) лингвистичке напомене.

Семантичке дефиниције су лексикографске а не енциклопедијске и садрже само ону количину енциклопедијских информација која је неопходна за успешну семантичку идентификацију одредничке речи или синтагме. За свако значење наводи се од три до шест илустративних примера (цитата). Они су понекад знатно дужи него што је у дескриптивној лексикографији уобичајено. У тим случајевима њихов задатак је да пруже додатне енциклопедијске податке. За текстове са интернета због уштеде про-

* vesna.djordjevic@isj.sanu.ac.rs

* marina.nikolic@isj.sanu.ac.rs

* djordje.otasevic@isj.sanu.ac.rs

стора и прегледности нису навођене пуне адресе јер је уз помоћ било којег претраживача могуће лако утврдити о којем се тексту ради.

Семантички неологизми су означени звездicom (*). Коса црта (/) показује да је у оригиналном тексту реченица после ње прва реченица у следећем пасусу (најчешће се среће након новинских наслова). Три тачке између угластих заграда ([...]) означавају да је део оригиналног текста изостављен.

Аутори Грађе и уредништво *Новоречја* ће бити захвални свим читаоцима који нам укажу на рогобатне неологизме страног порекла који се још нису одомаћили у српском језику и пошаљу предлоге за речи домаћег порекла којима се они евентуално могу заменити (за одомаћене речи страног порекла, колико год да су незграпне и неуклопљене, највероватније је сувише касно). Такве предлоге ћемо наводити у осмој целини речничког чланка.

СКРАЋЕНИЦЕ:

ж.р.	— именица женског рода	несврш.	— глагол несвршеног вида
енгл.	— енглески језик		да
мн.	— множина	прид.	— придев
м.р.	— именица мушког рода	прил.	— прилог
непром.	— непромењива реч	сврш.	— глагол свршеног вида
нераспр.	— нераспрострањено	с.р.	— именица средњег рода

аутсџорсинг м. р.

❶ дефиниција *унајмљивање предузећа или појединаца из земље или иностранства, као спољних сарадника од стране неког предузећа за обављање одређених послова, најчешће у области информационих технологија, али и у другим областима.*

❷ цитати У савременијој верзији, аутсорсинг (дословно из „спољног извора“) уступање је једног пословног процеса неком изван сопствене организације. У пословним лексиконима је од осамдесетих година, и данас подразумева пре свега тренд поверавања радних процеса које нису најосновнија делатност спољним партнерима, при чему они брину о свим аспектима тог посла, укључујући ту и онај најважнији, управљачки (менаџмент). Разлог за то је смањивање трошкова, али и

усмеравање целокупне енергије фирме на унапређивање онога што је срж њеног пословања, на иновације и односе са купцима. Аутсорсинг је кључ за нови пословни модел: ради само оно што најбоље знаш, остало препусти другима (politika.rs, 17. 3. 2007); „Аутсорсинг” – повећавање појединих радних процеса једне компаније другој – није само феномен који се последњих година дешава само на релацији великих западних корпорација и Индије, већ и нешто што се збива и у оквиру европског запада и истока (politika.rs 28. 4. 2007); *Za one koji nisu u toku sa pomodnim terminima savremenog biznisa, evo i definicije - „outsourcing“ je obavljanje poslova i pružanje usluga isključivo za strana tržišta. Ili tako to izgleda iz naše perspektive. Sa stanovišta poslodavaca u razvijenim zemljama to je premeštanje poslova u zemlje sa kvalitetnom ali jeftinom radnom snagom (novosti.rs, 11. 11. 2011); „Поменута грана ИТ индустрије (аутсорсинг) у нас напредује, можда је једина прошле године забележила видан раст”, наглашава Јелена Јовановић, секретар Удружења информатичке делатности ПКС (politika.rs, 13. 3. 2011).*

⑤ порекло енгл. outsourcing.

⑥ област ПОСЛОВАЊЕ.

⑦ детерминативи аутсорсинг непр. — *U želji da omogući veću prisutnost i promociju domaćih outsorsing kompanija na stranim tržištima, kao i koordinaciju saradnje više domaćih kompanija na zajedničkim projektima u smislu udruživanja resursa radi zaključivanja zahtevnijih poslovnih aranžmana, Agencija za strana ulaganja i promociju izvoza – SIEPA stvorice bazu podataka o zaposlenima u domaćim IT kompanijama koje pružaju outsorsing usluge (ekapija.com, 26. 7. 2010); Od oko 300 programerskih firmi koje rade izvoz softvera, tri četvrtine bavi se uslužnim programiranjem. Firme koje osmišljavaju kompletne programe, čine preostalu četvrtinu outsorsing kompanija, a stvaraju 30 odsto ukupnog prihoda izvoza softvera (rts.rs, 14. 7. 2017); Србија је постала једна од најатрактивнијих дестинација за рад изван матичне фирме, односно за аутсорсинг послове који се дефинишу као изнајмљивање или унајмљивање радника за обављање одређеног посла (rts.rs, 16. 12. 2019).*

аутсђрсђвати, -ујђм сврш. и несврш.

① дефиниција *унајмити/унајмљивати предузеће или појединца из земље или иностранства, као спољне сараднике од стране неког предузећа за обављање одређених послова, најчешће у области информационих технологија, али и у другим областима.*

❷ цитати Индија је одлучила да аутсорсује издавање виза (прикупљање докумената и доставу оверених пасоша) у Америци (индијску визу годишње затражи око 150.000 америчких резидената) (politika.rs, 17. 3. 2007). DRŽAVA SRBIJA BRIGU O BESKUĆNICIMA AUTSORSUJE CIVILNOM SEKTORU: Država se u skladu sa politikom štednje spremno odriče angažmana i probleme autsorsuje civilnom sektoru koji ni izbliza nema kapacitete za njihovo sistemsko tretiranje (bif.rs, 14. 6. 2015) Danas kompanije koje žele da iskoriste prednosti, počele su da autsorsuju pouzdanim kompanijama različite usluge, kao što su IT, zdravstvena zaštita i usluge istraživanja (telegraf.rs, 2. 7. 2019). Zvuči nadrealno, ali zanimanje portira očigledno našlo se na listi poslova koja se autsorsuju (blic.rs, 10. 12. 2019).

❸ порекло енгл. outsourcing.

❹ област ПОСЛОВАЊЕ.

бѐби-бòкс ж. р.

❶ дефиниција *инкубатор уграђен у зид болнице, социјалне установе или зграде верске организације, намењен за анонимно остављање нежељених беба како би држава преузела бригу о њима или их дала на усвајање.*

❷ цитати Paralelno se vodi kampanja i za ukidanje bebi-boksova. Ruska vlada je podržala projekat zakona senatorke Jelene Mizuline da se zabrane bebi-boksovi koji su počeli da se postavljaju u Rusiji pre pet godina. U tom periodu je bilo ostavljeno u tim „prozorima života” oko četrdeset beba. Lekari kažu da bi broj ostavljene dece bio veći da se o otvaranju bebi-boksova više govorilo i pisalo (novosti.rs, 27. 11. 2016); Neko ko je bio u stanju da ostavi dete u žbunju da umre, ne zaslužuje više da pride ni tom ni bilo kojem drugom detetu! Pritom, ako sam dobro razumela, ovo joj je treće dete?! Gde je tu zakon i odgovarajuća kazna?! A pitam se kada će kod nas nekome konačno pasti na pamet da napravi bebi boksove kao što postoje u većini normalnih zemalja gde se mogu anonimno ostaviti neželjene bebe?! Da me neko ne razume pogrešno, ni u ludilu ne podržavam da se beba napusti ali ako već neka majka razmišlja o tome, a činjenica je da će svakako to uraditi, onda je bolje i bezbednije za bebu da bude ostavljena u bebi boks gde će joj odmah biti pružena pomoć a ne u žbunje, kontejnere i sl. (novimagazin.rs, 4. 7. 2012).

❸ порекло енгл. baby box.

❹ варијанте бејби-бокс.

⑤ синоними бокс за бебе*, кутија за бебе*, кутија за нежељене бебе, сандучић за бебе, топла соба за бебе.

⑥ област социјални рад.

⑦ напомене Предност треба дати синтагмама *кутија за нежељене бебе* и *сандучић за бебе* уместо полусложеницама *беби-бокс* и *бејби-бокс*.

бејби-бòкс ж. р.

① дефиниција *инкубатор уграђен у зид болнице, социјалне установе или зграде верске организације, намењен за анонимно остављање нежељених беба како би држава преузела бригу о њима или их дала на усвајање.*

② цитати Да ли Србији требају „бејби боксови” у којима би свој први смештај нашли нежељени малишани. У Звечанску током прошле године смештено 18 беба / [...] МОЖДА би женска беба, пронађена зимус мртва у картонској кутији, у контејнеру, код Железничке станице у Јагодини, имала веће шансе да преживи да Србија, као неке друге европске земље, има „бејби бокс”. [...] „Бејби бокс” је, условно речено, кутија, просечно широка 100 центиметара, висока 60 и дубока 50, инсталирана на зградама болница. Мајке у Немачкој, Швајцарској, Словачкој или Чешкој, које не желе да брину о својој новорођенчади, тамо остављају децу. У боксу је температура 30 степени, а када се стави беба аутоматски се пење на 37 и укључује се аларм. „Узбуњени” лекари из болнице одмах стижу јер знају да је стигла принова. Полиција не трага за мајкама које су се одрекле те деце, осим ако дете није нађено мртво или повређено. Немачка има 80 таквих боксова, Чешка 44 (novosti.rs, б. 8. 2011).

③ порекло енгл. baby box.

④ варијанте беби-бокс.

⑤ синоними бокс за бебе*, кутија за бебе*, кутија за нежељене бебе, сандучић за бебе, топла соба за бебе.

⑥ област социјални рад.

⑦ напомене Предност треба дати синтагмама *кутија за бебе* и *сандучић за бебе* уместо полусложеницама *беби-бокс* и *бејби-бокс*.

бејзцамп м. р.

❶ дефиниција *екстремни спорт који се састоји од скокова с падобраном или у специјалном оделу с високих зиданих грађевина, мостова, антена и литица.*

❷ цитати Све популарнији „фри клајмбинг” (слободно пењање), као и „бејз цамп”, „слеклајн”, „паркур”, падобранство и параглајдинг само су неки од атрактивних екстремних спортова којима је око хиљаду радозналаца из целе Србије могло да присуствује, али и активно учествује на трећем по реду X-ФЕСТУ, Међународном фестивалу екстремних спортова јединственом на Балкану, који се одржава у Трстенику (novosti.rs, 15. 8. 2015); Марко Николић из Удружења „Фристајлер” изјавио је Танјугу да екстремни спортови нису само спорт, већ начин живота јер онај ко се једном одважи и упусти у авантуру остаје заувек „заробљен” у том царству слободе... „Градски услови погодни су за многе дисциплине као што су скејтбординг (улична возња и скејт парк), слободно пењање на вештачку стену, БМХ, бејз цамп (падобрански скокови са високих зграда). (politika.rs, 15. 8. 2011); Тражила сам примере за крхкост живота, колико смо непажљиви према свему, колико смо немарни према другима. Фрапантно је што свако на Јутјубу има прилику да види како неко умире. Бејз-цамп је екстремно опасан „спорт”, све популарнији током протеклих година, слично другим екстремним спортовима. Неколико скакача умрло је приликом скока и стварно је неугодно бити сведок. Напоследку, нашла сам видео на коме се јасно види када се GoPro камера помери са „летења” на „неконтролисано падање”, пре него што слика постане црна (nin.rs, 25. 4. 2019); Петорица врхунских спортиста из Србије, Словеније и Хрватске извели су овог викенда праву атракцију на Фестивалу екстремних спортова у Трстенику скочивши са врха димњака Градске топлане високог 102 метра! Цео подухват припада спортској дисциплини „бејз цамп”, која се изводи уз помоћ падобрана (novosti.rs, 28. 7. 2013).

❸ порекло енгл. base jump, BASE jump, B.A.S.E. jump (B.A.S.E. је скраћеница за четири категорије фиксних објеката с којих се скаче: *building, antenna, span, earth*).

❹ варијанте бејсцамп.

❺ синоними бејсцампинг, бејсцампинг, бејс-скакање.

❻ област спорт, екстремни спортови, падобранство.

❼ детерминативи бејсцамп непр. Marija Štajnmark (22), učesnica Svet-skog šampionata u ekstremnim bejz džamp skokovima sa padobranom, skočila je sa 160 metara visoke zgrade hotela u Španiji, ali stvari su odmah kre-

nule naopako. Padobran joj se nije otvorio kako treba i počeo je da se zapliće o zgradu, a ona sama da udara o zidove i da pada brzinom od 96 kilometara na sat (blic.rs, 11. 6. 2013).

⑧ напомене Правописне варијанте *бејз џамп* и *бејз-џамп* нису стандардне јер елементи „бејз” и „џамп” у српском језику нису речи. У варијанти *бејсџамп* није графички представљено једначење по звучности. Изворно писање (*base jump, base-jump*) треба избегавати. Може се евентуално навести у загради након првог помињања. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато. Предност треба дати полусложеници *бејс-скакање*.

бејзџампер м. р.

① дефиниција *особа која се бави бејзџампом; особа мушког рода која се бави бејзџампом, екстремним спортом који се састоји од скокова с падобраном или у специјалном оделу с високих зиданих грађевина, мостова, антена и литица.*

② цитати Постоји ли рационалан начин да се објасни како важан мотив, попут бејз-џампера, постане саставни део рукописа? (nin.rs); Video ovog događaja koji je organizovao „Skydive Dubai” prikazuje drim i bejz džampere (dream i base jumper) kako se bacaju sa platforme vrteći se pritom u vazduhu, dok padaju samo nekoliko metara od prozora zgrade. Ovim spektaklom zadovoljni su bili i stanari Princezinog tornja (blic.rs, 30. 4. 2015); Овај бејз џампер је скочио са литице поред језера Гарда, али када је покушао да отвори падобран, он се уврнуо и Гоф није могао да га контролише и успори пад (Глас Српске, 22. 5. 2013); Праш истиче да је ово била јединствена прилика да овакав скок заједно изведу врхунски „бејзџампери” из Србије, Хрватске и Словеније. Поред Лончара и Праша, и остали скакачи су признати спортисти у свету (novosti.rs, 28. 7. 2013); Jedan bejz džamper (skakač sa zgrada) je preživeo pad sa visine od 75 metara (blic.rs, 22. 2. 2018); Бејз-џампере сте могли да видите као симбол снажне жудње нашег друштва да буде дивље живо у тренутку, да превазиђе границе (nin.rs, 25. 4. 2019).

③ порекло енгл. base jumper : бејзџампер < base jump, BASE jump, V.A.S.E. jump (V.A.S.E. је скраћеница за четири категорије фиксних објеката с којих се скаче: *building, antenna, span, earth*).

④ варијанте бејсџампер.

⑤ синоними бејс-скакач.

⑥ област спорт, екстремни спортови, падобранство.

③ напомене Изворно писање (*base jumper, base-jumper*) треба избегавати. Може се евентуално навести у загради након првог помињања. Предност треба дати полусложеници *бејс-скакач*.

бејзџамперка ж. р. нераспр.

① дефиниција *особа женског рода која се бави бејзџампом, екстремним спортом који се састоји од скокова с падобраном или у специјалном оделу с високих зиданих грађевина, мостова, антена и литица.*

② цитати *Bejz džamperka u poslednjem trenutku izbegla smrt* (Блиц 11. 6. 2013.).

③ порекло енгл. *base jumper < base jump, BASE jump, V.A.S.E. jump* (V.A.S.E. је скраћеница за четири категорије фиксних објеката с којих се скаче: *building, antenna, span, earth*).

⑥ област спорт, екстремни спортови, падобранство.

бејзџампинг м. р.

① дефиниција *екстремни спорт који се састоји од скокова с падобраном или у специјалном оделу с високих зиданих грађевина, мостова, антена и литица.*

② цитати Планинарење, алпинизам, спортско и слободно пењање, рафтинг, пејнтбол, банџи џамп, брдски бициклизам, параглајдинг, бејз џампинг, сноубординг, вејкбординг и многи други, само су неки од екстремних спортови који привлаче одлучне и храбре, жељне правог изазова и врхунског ужитка (*politika.rs*, 15. 8. 2011); *Zavisnici od adrenalina koji se bave bejz džampingom protekle dve nedelje proveli su u Dubaiju skačući s Princezinog tornja, najviše stambene zgrade u tom delu sveta. Video koji su pritom snimili ostaviće vas u potpunosti bez daha* (*blic.rs*, 30. 4. 2015); Због ветра и неповољних временских услова до даљег је отказана презентација „бејз џампинга”, најекстремније дисциплине падобранства, током које су четворица спортиста, двојица из Србије и по један из Немачке и Хрватске требало да скоче падобраном са димњака градске Топлане у Трстенику високог 104 метра (*novosti.rs*, 15. 8. 2015); Срби дефинитивно нису више само препознатљиви и успешни у спортовима са лоптом, већ се у последње време све чешће одлучују за екстремне спортове који су упркос високом ризику од повреда постају све популарнији. Планинарење, алпинизам, спортско и слободно пењање, рафтинг, пејнтбол, банџи џамп, брдски бициклизам, параглајдинг, бејз џампинг, сноубординг, вејкбординг и многи други, само су

неки од екстремних спортови који привлаче одлучне и храбре, жељне правог изазова и врхунског ужитка (politika.rs, 15. 8. 2011); *Veće su šanse da poginete ako se bavite bejz-džampingom, nego da nastradate u poplavama ili kao alpinista* (telegraf.rs, 1. 10. 2018); *Zavisnici od adrenalina koji se bave bejz džampingom protekle dve nedelje proveli su u Dubaiju skačući s Princezinog tornja* (blic.rs, 30. 4. 2015).

③ порекло енгл. base jumping, BASE jumping, V.A.S.E. jumping (V.A.S.E. је скраћеница за четири категорије фиксних објеката с којих се скаче: *building, antenna, span, earth*).

④ варијанте бејсџампинг.

⑤ синоними бејсџамп, бејс-скакање.

⑥ област спорт, екстремни спортови, падобранство.

⑦ детерминативи бејсџампинг непром. — *Rekordni bejzdžamping skok sa najviše planinske tačke protekao je uspešno* (blic.rs, 30. 5. 2013).

⑧ напомене Правописне варијанте *бејз џампинг* и *бејз-џампинг* нису стандардне јер елементи „бејз” и „џампинг” у српском језику нису речи. Изворно писање (*base jumping, base-jumping*) треба избегавати. Може се евентуално навести у загради након првог помињања. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато. Предност треба дати полусложеници *бејс-скакање*.

бејс-скакање с. р.

① дефиниција *екстремни спорт који се састоји од скокова с падобраном или у специјалном оделу с високих зиданих грађевина, мостова, антена и литица.*

② цитати *Da bi se neko bavio bejs skakanjem prvo mora da ima kondiciju da se penje planinom, a mora da nauči i da upravlja svojim telom. Što se mene tiče, svoje telo i um kondiciram uz pomoć joge [...] Ovim ekstremnim sportom - bejs skakanjem Aćimović je počeo da se bavi 2006. godine, u vreme kada je imao devetogodišnje iskustvo u skakanju padobranom iz vazduhoplova* (srbijadanas.com, 3. 5. 2014); *Dobra stvar u vezi sa aktivnošću kao što je BEJS skakanje jeste ta da, čim odlučite da ste završili sa skakanjem sa zgrada — pod pretpostavkom da se već usput niste povredili — ostajete zdravi kao da to nikad niste ni radili* (vice.com, 9. 5. 2018); *Do kraja festivala, ljubitelji avanture i dobre zabave su imali prilike da vide bejs skakanje (BASE Jump) sa dimnjaka toplane visokog više od 100 metara, padobranske skokove sa 1. 200 i 2. 500 metara, slobodno penjanje na umetničkim delima tj. stenama koje su oslikali umetnici u okviru umetnič-*

kog dela festivala X-ART, downhill – brdski biciklizam, sleklajn (slackline) – hodanje po elastičnoj traci, Rope jump – skakanje sa mosta na Moravi, Rap jump – silaženje niz zgradu, parkur i mnoge druge neuobičajene sportove (balkanekspresrb.rs, 2015); Kod bejs skakanja najbitnije je da naučite da spakujete opremu jer imate jako malo vremena i sve se bukvalno dešava u sekundi, tako da padobran mora iz prve da se otvori. Akro-paraglajding je zahtevnija disciplina, ali je adrenalin kod bejs skakanja veći jer vam je zemlja isuviše blizu i znate da imate samo jednu šansu (forum-srbija.com);

❸ порекло енгл. В.А.С.Е. – скраћеница за четири категорије фиксних објеката с којих се скаче: *building, antenna, span, earth*.

❹ синоними бејзџамп, бејзџампинг.

❺ област спорт, екстремни спортови, падобранство.

❻ напомене Иако је код неологизма *бејс-скакање* енглеска реч *jumping* замењена домаћом речју *скакање*, англицизам *бејзџампинг* среће се много чешће. Предност треба дати именици *бејс-скакање*. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

бејс-скакач, -а́ча м. р.

❶ дефиниција *особа која се бави бејс-скакањем (бејзџампом); особа мушког рода која се бави бејс-скакањем (бејзџампом), екстремним спортом који се састоји од скокова с падобраном или у специјалном оделу с високих зиданих грађевина, мостова, антена и литица.*

❷ цитати Најважнији је тренутак када се одлучиш за скок. У падобранству ту одлуку уместо падобранца доноси пилот, као и службе на земљи. Бејс скакач, међутим, одлучује сам. Ја немам резервни падобран и сигурносну опрему [...] За време тешких скокова бејс скакач се концентрише искључиво на своје потезе, а само понекад може да ужива у пејзажима. „Ја могу да скочим са високе литице и да летим на отвореном простору изнад алпских ливада где могу да се спустим у било којој тачки. Тада могу да уживам у пејзажу”, каже Розов. Нешто друго је опасан скок са ниске литице, „ту мозак ради као компјутер и анализира све унаоколо (rs.rbth.com, 14. 11. 2018); У турској провинцији Samsun одржава се festival екстремних sportova „Falcon Fest”. Четвртог дана festivala bejs skakači su napravili svojevrstu predstavu u vazduhu skokovima s litice na visini od 324 metra u kanjon Sahinkaja (fosmedia.me, 7. 8. 2018); Definitivno dolazim i sledeće godine, rekao je Tim Sossen, bejs skakač iz Nemačke, koji je skočio sa dimnjaka toplane u Trstenu (balkanekspresrb.rs, 2015); Ова врста скокова до максимума исти-

че слободан пад, те у ту сврху бејс скакачи носе специјална, широка одела, која подсећају на растегљиву кожу летећих веверица, што додатно поспешује аеродинамику пада и омогућава скакачима извесну дозу управљања током лета ка земљи (dnevnik.rs, 27. 7. 2018);

❸ порекло хибрид према енгл. В. А. S. Е. – скраћеница за четири категорије фиксних објеката с којих се скаче: *building, antenna, span, earth*.

❹ синоними бејсџампер, бејсџампер.

❺ област спорт, екстремни спортови, падобранство.

❻ детерминативи бејсџам непр. — Aleksandar Poli izveo je najluđi i najorasniji bejs džamp skok ikada (srb.time.mk, 18. 4. 2013).

❼ напомене Предност треба дати именици *бејс-скакач* над синонимима *бејсџампер* и *бејсџампер*. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

бејсџампер м. р.

❶ дефиниција *особа која се бави бејсџампом; особа мушког рода која се бави бејсџампом, екстремним спортом који се састоји од скокова с падобраном или у специјалном оделу с високих зиданих грађевина, мостова, антена и литица.*

❷ цитати On smatra da bi zatvorska kazna koja preti bejs-džamperima bila potpuno neopravdana, budući da nisu ništa ukrali niti su bilo koga povrijedili prilikom provale u zgradu i penjanja na krov (glassrpske.com, 27. 5. 2014); Ovaj bejs džamper napravio je poduhvat kakav se retko viđa (bktvnews.com, 11. 9. 2016); Руски алпиниста и падобранац (бејсџампер), двоструки светски првак падобранства Валери Розов је поставио нови светски рекорд (vostok.rs, 9. 6. 2012); Španski kuvar Dario Bario (42) koji se proslavio pojavljivanjem u raznim televizijskim emisijama, poginuo je prilikom bejs-džampinga u planinama Sjera Segura. Njegov padobran se nije otvorio i Bario je udario u stenu (blic.rs, 8. 6. 2014); Bejs džamper Aleksandar Poli izveo je najsmelijji skok u istoriji ovog ekstremnog sporta. On je proleteo kroz mali otvor u planini pri brzini od 250 km/h. Let, odnosno skok je započeo iz helikoptera u stanju lebdenja, a onda je precizno utvrđenom trajektorijom leteo ka „Betmen pećini”, otvoru u sred stene (kurir.rs, 18. 4. 2013).

❸ порекло енгл. base jumper < base jump, BASE jump, В.А.S.Е. jump (В.А.С.Е. је скраћеница за четири категорије фиксних објеката с којих се скаче: *building, antenna, span, earth*).

❹ варијанте бејсџампер.

- ⑤ синоними бејс-скакач.
- ⑥ област спорт, екстремни спортови, падобранство.
- ⑦ напомене Изворно писање (*base jumper, base-jumper*) треба избегавати. Може се евентуално навести у загради након првог помињања. Предност треба дати синониму *бејс-скакач*. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

бејсџампинг м. р.

① дефиниција *екстремни спорт који се састоји од скокова с падобраном или у специјалном оделу с високих зиданих грађевина, мостова, антена и литица.*

② цитати Бејсџампинг је најекстремнији и најопаснији спорт, каже спортиста, падобранац међународне класе Андреј Волков (vostok.rs, 9. 6. 2012); Италијански pilot uspeo je da u odelu za letenje izvede gotovo neverovatn poduhvat. Uli Emanuele obukao je svoje odelo, prikačio GoPro kameru na kacigu i uspeo da se spusti na zemlju kroz otvor u steni od 2 metra. Ljubitelj bejs džampinga o famoznom skoku prethodno je maštao nekoliko godina, tražeći najbolju lokaciju i pripremaјуći se za ono što bi moglo da predstavlja novi svetski rekord (web-tribune.com, 17. 2. 2017); Bejs džamping je zabranjen u našem parku, ali na stotine ljudi svejedno skače svake godine - kaže Džim Majlstoun, nadzornik nacionalnog parka Zajon (telegraf.rs, 11. 2. 2014); Marko Nikolić iz udruženja „Fri stajler” kaže da je bilo izuzetno teško prvi put organizovati „bejs džamping” u Beogradu (7. 9. 2007); Bejs Džamping - samo za prave ljubitelje ekstremnih sportova (espreso.rs, 17. 7. 2016).

③ порекло енгл. base jumping, BASE jumping, B.A.S.E. jumping (B.A.S.E. је скраћеница за четири категорије фиксних објеката с којих се скаче: *building, antenna, span, earth*).

- ④ варијанте бејсџампинг.
- ⑤ синоними бејс-скакање.
- ⑥ област спорт, екстремни спортови, падобранство.
- ⑧ напомене Правописне варијанте *бејс џампинг* и *бејс-џампинг* нису стандардне јер елементи „бејс” и „џампинг” у српском језику нису речи. Изворно писање (*base jumping, base-jumping*) треба избегавати. Може се евентуално навести у загради након првог помињања. Предност треба дати неологизму *бејс-скакање*. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

бњкс за бњбе* м. р. нераспр.

❶ дефиниција *инкубатор уграђен у зид болнице, социјалне установе или зграду верске организације, намењен за анонимно остављање нежељених беба како би држава преузела бригу о њима или их дала на усвајање.*

❷ цитати Бокс за бебе - шта је стварно? Тешко је схватити да ли такав начин да се дјечи одрекне шансе да спасе своје животе, или да ли она изазива жене да се отарасе дјетета. Бокс за бебе - шта је ово: прозор живота, колевка спасења? У свим земљама се назива другачије. Да ли ће то довести до чињенице да ће мајке бити провоциране да напусте децу како би им понудиле друге породице? (my-instastalker.com).

❸ синоними *беби-бокс, бејби-бокс, кутија за бебе*, кутија за нежељене бебе, сандучић за бебе, топла соба за бебе.*

❹ област *социјални рад.*

❺ напомене Предност треба дати синтагмама *кутија за нежељене бебе* и *сандучић за бебе* уместо полусложеницама *беби-бокс* и *бејби-бокс*. Синтагма *бокс за бебе*, иако је вишезначна и нераспрострањена, бољи је избор од полусложеница *беби-бокс* и *бејби-бокс*. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

бњт, мн. бњтови м. р.

❶ дефиниција **а.** *компјутерски програм или део компјутерског програма оспособљен за аутономно, флексибилно, наменско деловање и резоновање, с циљем испуњавања једног или више задатака.* **б.** *особа која ради за интересе најчешће неке политичке партије, ретко јавне личности, фирме или институције, тако што брани њихове одлуке и потезе путем јавних форума, телефонских укључења у емисије, коментара у онлајн новинским чланцима, велича достигнућа, или напада и куди поступке и лидере противничких партија или конкуренције без критичких погледа на свет.*

❷ цитати **а.** Све то партијски бот ради по устаљеном сценарију, могли бисмо рећи чак и програмирано. Баш као и софтверски робот по коме је овај партијски послушник добио надимак. Интелигентни софтверски агент или бот, по коме су названи партијски активисти, јесте врста једноставног програма који делује самостално, али у врло ограниченим капацитетима, нпр. изиграва нам чет-партнера на мрежи, ре-

кламира одређену веб-локацију или опонаша противнике у компјутерским играма (jezikofil.rs 6. 4. 2014); Иначе, та стара „srpska“ рећ bot је заправо скраћени назив за softverskog robota који обично у себи има имплементiranу вештачку интелигенцију због ефективнијег сакупљања и управљања подацима. Bot је у суштини регуларан softverski alat којим се изворно користе разне компаније (на пример Google) како би прикупиле њима битне информације које смештају у базу података, па нам (опет рецимо Google) на тај начин пласира баš рекламу за скијање у децембру месецу (vice.com 29. 12. 2014); Израз „bot“ настао је скраћивањем рећи „robot“. Bot је дакле, у ширем смислу, неко ко нема своју слободну вољу већ је „programiran“ да одради неке задатке на интернету. Wikipedia дефинише интернет botове или web robote као програмске апликације које самостално раде на интернету (и могу бити одговорне за различите активности) (pescanik.net 27. 10. 2014).

б. Ботови су у српском жаргону синоним за острашћене активисте који на интернету бране ставове своје политичке партије (politika.rs, 13. 4. 2016); Оливера Јовићевић: Некада сам „жута Оља“, а некада „напредњачки бот“ (rts.rs, 23. 10. 2019); Иако су ботови на нашем тлу присутни целу деценију, њихова тренутна улога се доста разликује од оне коју су имали до пре неколико година и која постоји чак и у демократским земљама (nin.co.rs, 16. 10. 2019).

③ порекло енгл. robot, bot.

⑥ област софтверско инжењерство, интернет, политика.

Ватсап м. р.

① дефиниција *апликација за мобилне телефоне или компјутере која служи за комуникацију (позиве и текстуалне или гласовне поруке), размену фотографија, видео-снимака, докумената и др.*

② цитати *Агенција је у комуникацији са операторима утврдила да су истинити наводи корисника о дистрибуцији неограниченог броја порука са помених дестинација, као и да се дистрибуција таквих порука врши путем „Важбера“ и „Ватсапа“, а да оператори немају могућност да утичу на дистрибуцију оваквих порука, додају (blic.rs, 21. 10. 2016); Друштвене мреже Fejsbuk, Instagram и Vatsap pale су у читавом свету и више од два сата нису радиле (blic.rs, 14. 4. 2019); „Fejsbuk“ је од самог преузимања „Vatsapa“ тражио начин да монополизује ову мрежу, па је insistирао не само на подизању цена услуга Vatsapa, већ и на предаји кriptovаних кодова, који „чувају“ текст порука и на које још увек „Vatsap“ има искључиво право (ekspres.net, 7. 8. 2018).*

③ порекло енгл. WhatsApp.

④ варијанте ВОТСАП, ВАЦАП, ВОЦАП.

⑥ област технологија.

⑧ напомене Не препоручује се изворно писање (*WhatsApp*).

Вацап м. р.

① дефиниција *апликација за мобилне телефоне или компјутере која служи за комуникацију (позиве и текстуалне или гласовне поруке), размену фотографија, видео, докумената и др.*

② цитати Вацап је доступан на Ајфон, Блекбери, Андроид, Виндоуз фон и Нокија уређајима и омогућава корисницима слање порука без обзира на тип уређаја који поседују (sr.wikipedia.org); Da li se kaže „Vocap” ili „Vacap” jedna je od najčešćih nedoumica ovih dana, a retko ko sa sigurnošću može da kaže šta je pravilno (telegraf.rs, 18. 8 2015); Ljudi širom sveta, pa i u Srbiji, prijavljuju da Fejsbuk, Instagram i Vacap ne rade (megafon.co, 3. 7. 2019).

③ порекло енгл. WhatsApp.

④ варијанте ватсап, вотсап, воцап.

⑥ област технологија.

⑧ напомене Не препоручује се изворно писање (*WhatsApp*).

ВЛОГ, мн. влогови м. р.

① дефиниција *блог у видео-формату, најчешће на платоформи Јутјуб, у којој се аутор обраћа гледаоцима и прича о одређеној теми.*

② цитати Šta je zapravo VLOG? Vlog predstavlja sredstvo komunikacije sa ciljnom grupom – publikom putem snimanja videa autora (optimizacija-sajta-internetmarketing.com); Задатак за ауторе средњошколце био је да сниме влог на тему „Могућности и опасности интернета“ (rts.rs, 31. 7. 2019); Blog je mrtav, živeo vlog (nedeljnik.rs, 25. 9. 2016).

③ порекло енгл. vlog.

⑤ синоними видео-блог.

⑥ област интернет, маркетинг.

влогер м. р.

① дефиниција *особа мушког рода која прави влог, блог у видео формату, најчешће на платоформи Јутјуб, у којој се аутор обраћа гледаоцима и прича о одређеној теми, и дели његов садржај на интернету.*

② цитати Iskočiće vam vloger. Mladi vlogeri ili, popularnije, jutjuberi, који objavljuju svoje stavove, misli, tutorijale ili pak snimaju себе док играју игре за стотине хиљада пратилаца, у потпуности обликују будућност маркетинга (nedeljnik.rs, 25. 9. 2016); Када порастем бићу влогер (politika.rs, 10. 2. 2020); Међутим, ако и даље нисте сигурни како све то функционише, постоје бројни online курсеви који вам могу помоћи да postanete успешан blogger или vloger (kurir.rs, 11. 4. 2017).

③ порекло енгл. vlogger < vlog : влог.

⑥ област интернет.

Влогерка ж. р.

① дефиниција *особа женског рода која прави влог, блог у видео формату, најчешће на платформи Јутјуб, у којој се аутор обраћа гледаоцима и прича о одређеној теми, и дели његов садржај на интернету.*

② цитати Ове четри даме су најpopularnije novosadske vlogerke (luftika.rs); Једна vlogerka са Наваја тврди да godinu дана није користила dezodorans (rts.rs, 19. 9. 2018); Још раније хиљаде младих су на Београдском сајму књига опседали штанд на којем је позната модна влогерка Зораннах промовисала своју књигу, на опште запрепашћење старијих генерација којима је био непознат овај аспект живљења младих (politika.rs, 10. 2. 2020).

③ порекло енгл. vlogger < vlog : влог.

⑥ област интернет.

Вотсап м. р.

① дефиниција *апликација за мобилне телефоне или компјутере која служи за комуникацију (позиве и текстуалне или гласовне поруке), размену фотографија, видеоа, докумената и др.*

② цитати Апликације попут Вотсапа аутоматски чувају мултимедијални садржај који сте примили путем обичних и групних порука на мобилном телефону (politika.rs, 29. 8. 2019); Вотсап, неправилно Воцап (енгл. *WhatsApp*) више-платформска је мобилна апликација која омогућава корисницима да међусобно размењују поруке (sr.wikipedia.org); Популарне апликације „Инстаграм” и „Вотсап” ускоро ће доживети велику промену имица, а име власничке компаније „Фејсбук” биће у првом плану. Апликације ће се убудуће звати „Инстаграм од Фејсбука” и „Вотсап од Фејсбука”, па ће име матичне компаније

бити далеко истакнутије за оне који су имали било какве недоумице око власништва (naslovi.net, 3. 8. 2019).

- ③ порекло енгл. WhatsApp.
- ④ варијанте ватсап, вацап, воцап.
- ⑥ област технологија.
- ⑧ напомене Не препоручује се изворно писање (WhatsApp).

Воцап м. р.

① дефиниција *апликација за мобилне телефоне или компјутере која служи за комуникацију (позиве и текстуалне или гласовне поруке), размену фотографија, видеа, докумената и др.*

② цитати Vocap, најpopularнија апликација за дописивање на свету, од januara ove godine prestala je da radi na Vindovs telefonima, a isto će se uskoro dogoditi i na nekim Eplovim uređajima (blic.rs, 16. 1. 2020); Мобилна апликација „Воцап” ће за своје кориснике активирати нову функцију која ће омогућити аутоматско брисање порука, објављено је на званичном сајту ове компаније (rs.sputniknews.com, 15. 3. 2020); „Воцап”, који је „Фејсбук” 2014. купио за 19 милијарди долара, једна је од најпопуларнијих апликација за дописивање и разговоре преко интернета, а важи и за једну од безбеднијих, јер користи пуну енкрипцију (politika.rs, 31. 10. 2019).

- ③ порекло енгл. WhatsApp.
- ④ варијанте ватсап, вотсап, вацап.
- ⑥ област технологија.
- ⑦ напомене Не препоручује се изворно писање (WhatsApp).

дискаунтер м. р.

① дефиниција *продавница или компанија која продаје робу на мало по ценама нижим од просечне тржишне цене истих производа.*

② цитати Kod prvog uslova, čini se da Lidl u Rumuniji zaista nudi nešto i najsiromašnijima. Ali on to čini na način tipičan za koncern koji se u međuvremenu proširio po čitavoj Evropi i postao jedan od najvećih diskautera na čitavom свету. Tako se i u rumunskom Lidlu nudi praziluk i salata – iz Poljske, šampinjoni iz Mađarske, a glavice luka s dalekog Novog Zelanda. Svega toga naravno da ima u izobilju i kod rumunskih proizvođača. Lidl tek šturim saopštenjem novinarima ARD-a priznaje kako 71% svežih namirnica koje nudi na policama rumunskih prodavnica ne dolazi iz Ru-

munjske (blic.rs, 18. 8. 2015); Konkurencija na tržištu životnih namirnica je tako bespoštedna – pritiskaju i drugi diskaunteri ali i klasični supermarketi – da je čak i pionir u diskont prodajama, ograničenoj i jeftinoj ponudi, nemački trgovinski lanac Aldi morao da učini što nikad ranije nije – potroši nešto na pomoć marketinga (ekonomskevesti.com, 8. 9. 2016); Želite li da u Nemačkim samouslugama, diskaunterima i marketima pića prodajete svoju vodu? (aquaserbia.com, 13. 9. 2006).

③ порекло енгл. *discounter*.

④ варијанте *ДИСКОНТЕР*.

⑤ синоними *ДИСКОНТ*.

⑥ област *ТРГОВИНА*.

ДИСКЛАЈМЕР и ДИСКЛАЈМЕР м. р. нераспр.

① дефиниција *изјава којом се неко ограђује, одриче одговорности за изнету информацију*.

② цитати Kvazinaučni pseudočlanak [наслов] (Disklajmer: Svaka sličnost sa stvarnim likovima i događajima je slučajna) Američki naučnici utvrdili da se na prostoru Balkana akademske titule, zvanja i visoke pozicije u državnim institucijama nasljeđuju vezano za Y hromozom. Iako je ova pojava već neko vrijeme poznata neukom lokalnom stanovništvu i opisuje se kao fenomen „tatinih sinova”, tek nedavno je otkrivena njegova genetička i molekularna osnova (arhiva.nedeljnik.rs); *напомена*: у овој, назови, рецензији постоји брдо намерно убачених неротованих спојлера и три псовке! *дисклајмер*: не сносим одговорност за било какво кварење доживљаја код оних који филм одгледају након прочитаног текста! *види*: *напомена* (alas.matf.bg.ac.rs, 31. 12. 2004); *Disklajmer* Novosti, fotografije i tekstovi koje nađete na stranici su prikupljeni iz sredstava javnog informisanja, interneta itd. Svi sadržaji na koje nađete na site-u, a koje nisam sam kreirao, preuzeo sam od drugih izvora sa pretpostavkom da ne postoje autorska prava odnosno, da taj tekst, slika i sl. nije zakonom заштићен од копирања. Међутим ако случајно нађете на нешто што би евентуално могло имати заштићена autorska prava, molim Vas da me obavijestite kako bi se izvinio autoru i uklonio taj sadržaj sa stranice (simpsons.becka-raja.at).

③ порекло енгл. *disclaimer*.

④ варијанте *ДИСКЛЕЈМЕР*.

⑤ синоними *ПОРИЦАЊЕ ОДГОВОРНОСТИ*.

⑥ област *ПРАВО, МЕДИЈИ*.

❸ напомене Варијанта *дисклајмер* није распрострањена. Не препоручује се изворно писање (*disclaimer*).

ДИСКЛЕЈМЕР и ДИСКЛЕЈМЕР м. р.

❶ дефиниција *изјава којом се неко оградајује, одриче одговорности за изнету информацију*.

❷ цитати Nismo naveli jer smo se rukovodili „disklejmerom” koji je uz izveštaj objavio FDI, a u kojem je istaknuto da su tekstovi i uređivanje nezavisno delo FDI, što je za Tanjug sa profesionalnog aspekta bilo ključno (raskrinkavanje.rs, 16. 2. 2020.); Ovo su naši predlozi za jedan gurmansko filmski ugođaj, sa malim disklejmerom da se ne završi baš svaka hrana тамо где је уобичајно (vice.com, 22.7.2018); Pregledavanjem sajta creativityandbusiness.rs („Sajt” u nastavku teksta) i svog sadržaja do kog možete doći na njemu ili putem njega (email bilteni, email kursevi, elektronske knjige, webinar, online kursevi, društvene mreže) slažete se da u potpunosti prihvatate sve delove ovog disklejmera (odricanja od odgovornosti) (creativityandbusiness.rs); Iako spot počinje disklejmerom da svrha pesme nije nikoga da uvredi ili omaložava, već samo humor i zabava, ne može da se ne primeti da se Kendi zabavlja činjenicom da su srpski mejnstrim i „rep” izvođači baš fascinirani apraskim luksuzom (noizz.rs, 21. 6. 2017); Film počinje disklejmerom „Samo najluđi delovi ove priče su istiniti.”. (sr.wikipedia.org).

❸ порекло енгл. disclaimer.

❹ варијанте ДИСКЛАЈМЕР.

❺ синоними *порицање одговорности*.

❻ област *право, медији*.

❸ напомене Варијанта *дисклајмер* није распрострањена. Не препоручује се изворно писање (*disclaimer*).

ДИСКОНТЁР, -ёра м. р.

❶ дефиниција *продавница или компанија која продаје робу на мало по ценама нижим од просечне тржишне цене истих производа*.

❷ цитати Овај трговински ланац је пре тачно десет година најављивао први велики објекат у Београду, инвестицију од више десетина милиона евра, само за почетак. И тада су у Новом Саду и Београду обилазили локације и најављивали улазак у Србију, али у том тренутку нису били задовољни процедурама за добијање дозвола за изградњу објеката. Да ли су се околности промениле или је „Лидл”, као највећи

дисконтер у Европи, пробио лед у Србији и послао поруку конкуренцији да овде има места за нове играче (politika.rs, 26. 9. 2018); Да ли смо на тржишту Србије до сада видели праву трговачку борбу и да ли смо у било којој радњи наишли на дисконтне цене, сазнаћемо почетком следеће године када „Лидл” у Србији отвори врата за потрошаче. Ова немачка компанија, као први дисконтер на нашем тржишту већ је, чини се, забринула овдашње трговце, пре свега због цена које су им често и за трећину више од оних у рафовима дисконтера. Десет година пошто је овај трговачки ланац, уз аустријски „Хофер”, ушао, а потом и покрио готово све делове Словеније, потрошачи кажу да су у позицији да бирају, али и да купују јефтинију и квалитетнију робу (politika.rs, 13. 3. 2017); Eurospin, највећи италијански дисконтер, током ове године започиње велике међународне операције отварањем првих marketa у Хрватској. У плану је да се у првом таласу експанзије отвори најмање 20 marketa širom земље, док су дугорочни планови да дисконтер постане највећи konkurent немачком Lidlu отварањем укупно 100 marketa širom Хрватске. Компанија Eurospin испитивала је могућност уласка и на тржиште Србије, али таква одлука још није doneta (retailserbia.com, 14. 1. 2020).

❸ порекло енгл. *discounter*.

❹ варијанте *дискаунтер*.

❺ синоними *ДИСКОНТ*.

❻ област *трговина*.

дислајк, мн. дислајкови м. р.

❶ дефиниција *симбол, ознака у облику палца окренутог надоле; опција којом неки корисник означава да му се не свиђа неки видео на Јутјубу*.

❷ цитати *Осим што је најpopularнија pesma у regionu, Kikina pesma skupila је „i neverovatnih 150.000 ‘dislajkova’, odnosno dvostruko više ‘dislajkova’ nego lajkova”, navodi Index.hr (nedeljnik.rs, 19. 11. 2019); У trenutku pisanja ovog teksta, spot, uz preko četiri i po miliona lajkova, ima čak 6.103.129 dislajkova! (telegraf.rs, 10. 5. 2016); По statistikama Јутјуба за 19 дана од objavlјivanja pesme „How It Is” немачка pevačica Bibi Н је uspela да sakupi више од 2,2 miliona dislajkova (negativnih glasova) на Јутјубу i neverovatnih 830.000 komentara (alo.rs, 7. 12. 2019).*

❸ порекло енгл. *dislike*.

❺ синоними *несвиђање, негативна оцена*.

❻ област *друштвене мреже*.

ејч-ар м. р.

❶ дефиниција **а.** одељење у некој организацији или компанији одговорно за однос са запосленима и поштовање закона о раду и радним односима. **б.** особа која се бави кадровима у некој фирми: запошљавањем, обуком, подршком, евиденцијама запослених итд. **в.** област која се бави стратешким приступом у ефикасном управљању људима у компанији или организацији, максимизирајући перформансе запослених у служби стратешких циљева послодавца.

❷ цитати **а.** Ljudski resursi (engl. Human Resources) do skora su bili poznati kao kadrovska služba, te ејч-ар води računa o tome koga će zaposliti, koga pustiti na odmor, beleži ko je koliko vredan итд. (generator.etf.bg.ac.rs); „Utisak” pokazuje genijalnost Vučićevog „ејч-ар-а” и стратегије у селекцији (twitter.com 8. 3. 2020).

б. Poslednji разговор за посао имао је пре две године, када је ејч-ар био изузетно непријатан према њему (novosti.rs, 22. 2. 2019); Како се осећа ејч-ар у тренутку док преко пута њега седи неко коме је дао отказ и коме се тог дана срушио ceо свет (rts.rs, 7. 3. 2019); Он потенцира да постоје милиони људи, као што су консултанти за људске ресурсе (чувени ејч-ар – HR), координатори комуникација, истраживачи telemarketinga, адвокати корпорација – чiji су послови суштински бескорисни (nedeljnik.rs, 31. 8. 2018).

в. Marija има 27 година. Бави се људским ресурсима. Завршила је основне студије у Америци из области ејч-ара, а мастер студије у Грчкој (portraitsofserbia.rs); Како млади и талентовани постају лидери успешних компанија, како препознати праву идеју, и шта кажу водећи свetsки стручњаци из области ејч ара, то је наша тема, а гост емисије је Predrag Gajić, из фирме Toptal, који регрутује најбоље програмере у свету! (Jutarnji program RTS, 5. 12. 2019).

❸ порекло ЕНГЛ. human resources, HR.

❹ синоними **а.** људски ресурси, кадровска служба. **б.** кадровик. **в.** људски ресурси.

❺ област ПОСЛОВАЊЕ.

❻ детерминативи ејч-ар непр. — Vetrovi sa zapada donose nam и, такозване, ејч-ар агенције, односно, приватне агенције за људске ресурсе. По налогу послодавца, обављају сложене послове одабира, тестирања, „profilisanja“ kadrova... У њима раде, углавном, психолози, социолози, економисти, стручњаци организационих наука... (novosti.rs, 5. 3. 2006); Управљање људским ресурсима, или ејч-ар menadžment (од енг. HR – human resources), подразумева шире и знатно сложене и захтевније активности у поређењу са активностима некадашње кадровске службе, којој је HR служба практично на-

slednik ili nastavljач (planeta.rs, 2. 2019); Prisutnima su se obratili i Kiril Tjurdenjev, generalni direktor NIS-a, kao i Alisa Evsina, ејч-ар директор NIS-a. [...] Morate da zadržite te mlade i kvalitetne ljude u svojoj organizaciji da bi dali dobar rezultat. To je zadatak za ејч-ар menadžере – да знају потребе компаније, какви стручњаци су јој потребни сада, а какви у будућности, како привући и задржати ове ljude, како их мотивисати (politika.rs, 26. 3. 2019).

⑧ напомене У српском језику најчешће се јавља значење особе која је задужена за кадрове (енг. human resources manager), у односу на одељење или службу, односно област које се тиме бави. Предност дати полусложеничком писању речи *ејч-ар*.

Їстроловати, -ујѐм сврш.

① дефиниција *намерно омести комуникацију преко интернета: на друштвеним мрежама, форумима, блогovima или у коментарима у онлајн издањима новина, постављајући запаљиве, бесмислене и агресивне коментаре или узнемирујуће садржаје, износећи нетачне, непроверене или тенденциозне информације, потпирујући расправе и свађе, вређајући по било ком основу или показујући одлучне тврдоглавости при брађењу неаргументованих ставова.*

② цитати BRUTALNO GA JE ISTROLOVAO: Rajan Reynolds једноставно NIJE MOGAO да прећути! Sad se svi SMEJU познатом reperu! (kurir.rs, 14. 6. 2018); Moraću једном да istrolujem на разговору за посао: Ljudi, мене плата не интересује, него ви ми реците да ли ћу ја добити овде динамично радно окружење (twitter.com, 20. 7. 2018); KONAČNO I NJE-GA NEKO DA ISTROLUJE: Isplivala Kirjosova fotka из detinjstva, ceo svet umire од smehа! Okačili су његову fotku из detinjstva, на којој Nik gotovo да uopšte не liči на садашњег себе. Nalazi се на teniskom терену, са reketom у ruci, али и majicom Wu-tang klana (espresso.rs, 27. 6. 2019).

③ порекло енгл. troll: троловати гл.

⑥ област интернет, друштвене мреже.

Јутјуб м. р. нераспр. (Јутјуб)

① дефиниција *веб-сајт за дељење, размену и гледање видео-клипова.*

② цитати Јутјуб izgubio bitku на sudu (rts.rs, 20. 4. 2012); Нови Псајев спот на Јутјубу обара рекорде (politika.rs, 23. 4. 2013); Јутјуб данас слави 10. рођендан (politika.rs, 14. 2. 2015).

③ порекло енгл. YouTube.

- ④ варијанте Јутуб.
- ⑥ област интернет, маркетинг.
- ⑦ детерминативи Јутјуб непр. — Наравно, публику на Јутјубу у великом проценту чине деца, млади, малолетни, али верујем да читав Јутјуб садржај прате и родитељи који хоће да провере шта заправо њихова деца гледају (dnevnik.rs, 24. 11. 2018); Pored kreatora sadržaja, pod nova pravila potpadaju i svi ostali Jutjub korisnici (svako ko ima налог) (informer.rs, 12. 11. 2019); Od sada će ova organizacija sakupljati sredstva putem humanitarnih Jutjub emisija, u kojima će ugostiti naše poznate sportiste kao i javne ličnosti, od čije će fudbalske i košarkaske veštine i preciznosti zavisiti ukupan iznos donacije sredstava za Fond za pomoć pri lečenju dece ove Humanitarne organizacije po emisiji (sportklub.rs, 25. 12. 2018).
- ⑧ напомене У зависности од изговора јављају се две варијанте: у британском енглеском овај назив се изговара као *Јутјуб*, а у америчкој варијанти енглеског језика изговор је *Јутуб*. С обзиром на то да је у оваквим случајевима у српском језику пракса окретање британском изговору, предност треба дати британском изговору (*Јутјуб*). Уобичајенији је изговор са силазним акцентом на унутрашњем слогу (*Јутјуб*), иако није у складу с акцентатском нормом српског језика.

јутјубер м. р.

- ① дефиниција *особа мушког рода која снима и поставља снимке на Јутјуб, веб-сајт за дељење, размену и гледање видео-клипова, творац јутјуб садржаја.*
- ② цитати Најпопуларнији јутјубер зарађује 12 милиона долара (politika.rs, 25. 10. 2015); Ima osam godina i najplaćeniji je jutjuber na planeti (rts.rs, 22. 12. 2019); Популарни јутјубер Богдан Илић, познатији као Бака Прасе, данас је у тржном центру у Новом Саду изазвао општу хистеричу, гужву и гурање, тако да је морала да интервенише полиција и изврши евакуацију (rtv.rs, 19. 1. 2019).
- ③ порекло енгл. YouTuber.
- ⑥ област интернет.

јутјуберка ж. р.

- ① дефиниција *особа женског рода која снима и поставља снимке на Јутјуб, веб-сајт за дељење, размену и гледање видео-клипова, творац јутјуб садржаја.*

② цитати Популарне јутјуберке Анђела (деветнаест и по година) и Нађа (седамнаест и по година), девојчице пореклом из Пожаревца, које живе у Паризу кажу да мама, тата и бака воде рачуна да све што кажу на „Јутјубу” буде примерено (politika.rs, 27. 1. 2019); Шестогодишња јутјуберка купила некретнину од 8 милиона долара (rtv.rs, 28. 7. 2019); „Svi na društvenim mrežama treba da se zalažu za prava deteta zbog toga što imaju široku publiku“, каже јутјуберка Mila Antonović (rts.rs, 20. 11. 2019).

③ порекло енгл. YouTuber < YouTube: Јутјуб.

⑥ област интернет.

јутјуберскӣ, -ā, -ō

① дефиниција *који, -а, -е се односи на Јутјуб, јутјубере и јутјуберке.*

② цитати LJUBAV NA JUTJUBERSKI NAČIN: Raskinuo sa DEVOJKOM zbog pregleda, evo šta je ona URADILA (srbijadanas.com, 6. 5. 2019); Neki novi klinici: Dvodnevna jutjубerska opsada Sava centra (ekonomskevesti.com 3. 10. 2016); Jutjубerska kampanja: Stop onlajn nasilju! (wannabemagazine.com); „Uz to, formati koji se plasiraju na YouTube-u prosto nisu nešto što bi funkcionisalo na televiziji. Zato mislim da će se i jutjубerska scena u budućnosti popraviti sama od sebe, ne toliko zbog nekih етичких principa, nego zato što bolji sadržaji mogu bolje da se monetizuju”, објашњава sagovornica (021.rs, 2. 12. 2018). Forumsko i jutjубersko znanje je daleko od toga, обичан prikaz da je neko nešto лично uradio što upšte ne znači da je tačno, malo ih je dobrih (forum.bjbikers.com, 29. 3. 2019).

③ порекло енгл. YouTube.

⑥ област интернет.

јутјуб канāл, -āла м. р. (јутјуб канāл)

① дефиниција *бесплатна персонализована подстраница Јутјуба, веб-сајта за дељење, размену и гледање видео-снимака, где Јутјубер поставља своје садржаје посетиоцима: видео-клипове, линкове, личне информације или информације о самом каналу.*

② цитати Снимак концерта бенд је поставио на свој „Јутјуб” канал, омогућивши на тај начин фановима да не чекају на излазак будућег ДВД издања (politika.rs, 3. 7. 2015); Celу emisiju „Ovo je Srbija” od sada možete gledati i na Jutjub kanalu RTS-a (rts.rs, 28. 1. 2015); Представе и

радионице за децу на јутјуб каналу док траје ванредно стање (rtv.rs, 16. 3. 2020).

- ③ порекло енгл. YouTuber channel.
- ⑥ област интернет.

Јутџб м. р. нераспр. (Јутџб)

① дефиниција *веб-сајт за дељење, размену и гледање видео-клипова.*

② цитати Iako je 2010. ukinuta zabrana Jutuba, nekoliko desetina hiljada sajtova je još uvek blokirano u državnoj cenzuri (nspm.rs, 11. 6. 2013); Ova devojka iz Hong Konga učlanila se na Jutub 2007. godine, a njen kanal sad ima blizu dva miliona pretplatnika (zena.blic.rs, 26. 4. 2017); Glad fanova Jutuba za prečicama i savetima o lepoti je nezasita, a blogerke koje te savete daju, našle su i način da svoje usluge unovče (zena.blic.rs, 26. 4. 2017).

- ③ порекло eng. YouTube.
- ④ варијанте Јутјуб.
- ⑥ област интернет, маркетинг.

③ напомене У зависности од изговора јављају се две варијанте: у британском енглеском овај назив се изговара као *Јутјуб*, а у америчкој варијанти енглеског језика изговор је *Јутуб*. С обзиром на то да је у оваквим случајевима у српском језику пракса окретање британском изговору, предност треба дати британском изговору (*Јутјуб*).

крафџин, -џина м.р.

① дефиниција *врста слатког пецива од лиснатог теста које има особине и кроасана и мафина.*

② цитати Za one koji ne znaju krafina (cruffin) je zapravo kroasan mafin. Recept za kroasan samo upreden i pečen u kalupima za mafine. Mere koje ću vam ispisati su za 8 krafina. I verujte, biće divno lisnati, krckavi spolja i meki unutra (jabukeicimet.rs, 19. 6. 2019); Najnoviji izum jeste krafina, mešavina kroasana i mafina, i dolazi iz kafića – poslastičarnice „Fokskroft i Džindžer”. Kvintin Doson, vlasnik, priznaje da je ovaj slatkiš prvi put spazio u pekari „Gospodin Holms” u San Francisku, pre nekoliko godina, ali da se u njegovom objektu prvi put pojavio u Londonu. Krafini su mešavina putera i brašna, sa spiralnim toppingom, ne tako elegantnog izgleda i nezgodni za jelo. Tekstura je, pak, čudesna: bogato, lisnato testo istovremeno mekano i hrskavo. Iako nije pržen u ulju, zahvaljujući puteru

ima divnu koricu, koja se posipa šećerom u prahu (stvarukusa.rs, 28. 3. 2015); Nastao spajanjem francuskog kroasana i američkog mafina. Spolja hrskav a unutra mekan. Prvi krafina napravila je Kejt Rid, poslastičarka iz Melburna (mesimozajedno.rs, 1. 4. 2019); Testo prstima premazati sa 25 grama omekšala putera (od onih ukupno 150 grama) i uviti u rolnicu. Rolnicu uzduž prerezati na pola i svaku polovinu uviti u puž, rezana strana da je okolo. Staviti u kalup za mafine. Tako uraditi sa svim lopticama testa. Izade 12 krafina. Ostaviti da stanu 60 minuta i peći na 180 stepeni 25 minuta. Pečene posuti šećerom u prahu (recepti.zena.blic.rs); Video sa pripremom krafina od čokolade (my-instastalker.com).

③ порекло енгл. cruffin < *croissant* + *muffin*.

④ варијанте круфин.

⑥ област кулинарство.

⑦ напомене Предност треба дати варијанти *крафин* јер је ближа изговору оригиналног назива. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

кроасан-крофна ж. р.

① дефиниција *врста слатког пецива од лиснатог теста у облику крофне пуњеног кремом, које је 2013. године почео да прави њујоршки посластичар Доминик Ансел.*

② цитати Kronats – Kronat – Cronuts [наслов] / Fantastično pecivo u obliku krofne i pečeno kao krofna a pripremano kao kroasan, kod nas se zove kroasan krofna. Apsolutni hit u svetu (brzicolaci.com, 28. 5. 2014); Kroasan krofne [наслов] / slatko / Kroasan krofne nisu nešto što se pravi baš svaki dan, jer je otprilike potreban ceo dan da bi se napravile. One su suštinski krofne od lisnatog kvasnog testa. Sama priprema ne traje dugo, ali je potrebno dosta vremena koje služi da bi testo dobro naraslo i da bi se dobro listalo. Kronats kako se zovu u originalu otkriće su francuskog poslastičara koji živi i radi u Americi a zove se Dominik Ansel (lepibrka.com, 17. 6. 2019); Dva u jedan: Kroasan-krofna, pecivo za kojim lude Njujorčani! [наслов] / Nakon dva meseca pokušavanja da napravi idelnu kombinaciju francuskog kroasana i američke krofne, pekar Dominik Ansel je uspeo. Sada već čuveni proizvod, Cronat omiljeni je doručak velikog broja Njujorčana. Dnevno se proizvede samo 200 komada ovog neobičnog slatkiša, te su redovi ispred pekare uobičajena pojava (posaljirecept.rs, 11. 7. 2013);

⑤ синоними кро-крофна, кронат, кронут.

⑥ област кулинарство.

⑧ напомене Предност треба дати сложеници *кроасан-крофна* јер се састоји од две познате постојеће речи или облику *кронат*, који је најближи изговору оригиналног назива. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

кро-крофна ж. р.

① дефиниција *врста слатког пецива од лиснатог теста у облику крофне пуњеног кремом, које је 2013. године почео да прави њујоршки посластичар Доминик Ансел.*

② цитати Ове године победник међу слаткишима је нова кро-крофна. Нјујорчани су полудели за њом, а идеју је добио један француски пекар. [...] Рекло би се да ту нема много паметовања – кро-крофна је, једноставно, дете кроасана и крофне – Француске и Америке. Или не? (lifepressmagazin.com); Нјујорчани су полудели за „кро-крофнама” (cronut), новотаријом у свету посластица коју је измислио и заштитио један француски пекар, тако што је укрстио кроасан и америчку крофну (blic.rs, 13. 6. 2013); Развалјате тесто благо поново, па га вратите у фриџидер. Ово поновите још 2 пута да бисте добили слојевитост кро-крофне (dnevno.rs, 16. 3. 2015); Кро-крофне једноставно морате пробати. Погледајте за чиме луди Америка и Француска (facebook.com, 27. 10. 2013), Кро-крофна је у облику америчке крофне са рупом у средини, али направљена од хрскавог теста за француске кроасане (novine.ca, 23. 5. 2017).

⑤ синоними кроасан-крофна, кронат, кронатс, кронут.

⑥ област кулинарство.

⑧ напомене Предност треба дати сложеници *кроасан-крофна* јер се састоји од две познате постојеће речи или облику *кронат*, који је најближи изговору оригиналног назива. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

кронат м. р.

① дефиниција *врста слатког пецива од лиснатог теста у облику крофне пуњеног кремом, које је 2013. године почео да прави њујоршки посластичар Доминик Ансел.*

② цитати Истински гурмани и познаваоци добре кухиње уживају у опробаним укусима традиционалних јела са свих меридијана, али и експериментишу са новим састојцима и мирисима. Ове године у моди

је хибридна храна, а њен симбол је „кронат” - савршена мешавина најбољег француског кроасана и чувене америчке крофне. Нову врсту слатког пецива лансирао је, крајем прошле године, француски посластичар Данијел Ансел. За неколико месеци постала је изузетно популарна у свим већим европским градовима и у Америци (novosti.rs, 12. 7. 2014); Пекар Dominik Ansel morao je nedavno da zaštititi ime svog kolača koji su počeli da kopiraju širom Amerike. Sve je počelo kada je pekar pokušao da napravi neku novinu i eksperimentisao sa ukusima i oblicima. Tako je nastao kronat (cronut) (kurir.rs, 6. 10. 2014); Говорећи о неким од најпопуларнијих јела данашњице, познати шеф коментарисао је, између осталог и традицију бранча (оброка између доручка и ручка) и хибридно јело које је комбинација кроасана и крофне познато као „кронат” (crounute). [...] Дјелује да је једино што му се свиђа од помодарских ствари „кронат”. / „Не једем много слаткиша, али кронати су проклето добри”, закључио је Борден (rtrs.tv, 28. 9. 2017); Kronat je pecivo u obliku krofne, a priprema se kao kroasan. Ovaj svetski hit među slatkišima izumeo je francuski pekar Dominik Ansel (bgonline.rs); U Beogradu je otvorena nova Slatkoteka! Probajte kapkejk, kronat i Slatkoladu po prvi put u našem gradu, uz druge provereno dobre poslastice (putujsigurno.rs, 30. 8. 2019).

③ порекло енгл. cronut < *croissant* + *donut*.

④ варијанте кронатс, кронут.

⑤ синоними кроасан-крофна, кро-крофна.

⑥ област кулинарство.

⑧ напомене Предност треба дати сложеници *кроасан-крофна* јер се састоји од две познате постојеће речи или облику *кронат*, који је најближи изговору оригиналног назива. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

кронатс м. р.

① дефиниција *врста слатког пецива од лиснатог теста у облику крофне пуњеног кремом, које је 2013. године почео да прави њујоршки посластичар Доминик Ансел.*

② цитати Kronats ili cronut je krofna napravljena kao lisnato testo. Prvo pravite kiselo testo, premazujete margarinom ili maslacem i vadite krofne koje pečete u dubokom ulju (domacirecepti.net, 21. 4. 2015); Otkrijte recept za Kronats, fantastično pecivo, nešto između krofni i kroasana, i saznajte više o tome koja su ulja najbolja za prženje (soibiberblog.com, 20. 2.

2014); Kronats, nešto između krofni i kroasana. Pecivo nastalo na Menhetnu, kreirano od strane francuskog kuvara, za kojim su svi poludeli (omiljenirecepti.blogspot.com, 18. 6. 2014); Kronats ili Cronut je kombinacija kroasana i krofne koju je osmislio francuski pekar Dominik Ansel (my-in-stastalker.com); Čitam nešto o trendovima u hrani, kažu da su 2013. obeležili sokovi i sokovnici, sve moguće bez glutena, paleo ishrana, kronats koji su u nanosekundi osvojili celu Ameriku a odatle stigli čak i kod nas (porodicnegastronomije.com, 10. 2. 2014); Kako nisam htela da mesim one prave, iskoristila sam lisnato koje sam pržila pa dobila nešto kao prostiju verziju kronats (prstohvatsoli.com, 25. 7. 2016); U Gruv se doselio čuveni Dominik Ansel, zbog čijih kronatsa (kombinacija krofne i kroasana) su u Njujorku umeli da se prave redovi od ranog jutra, a preko Craigsliste su se ljudi nudili da čekaју u redu i da za 100usd donesu kronatse na bilo koju adresu na Menhetnu (zelenalutrija.com, 13. 1. 2018).

③ порекло енгл. cronut < *croissant* + *donut*.

④ варијанте кронат, кронут.

⑤ синоними кроасан-крофна, кро-крофна.

⑥ област кулинарство.

⑧ напомене Предност треба дати сложеници *кроасан-крофна* јер се састоји од две познате постојеће речи или облику *кронат*, који је најближи изговору оригиналног назива. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

кронут м. р.

① дефиниција *врста слатког пецива од лиснатог теста у облику крофне пуњеног кремом, које је 2013. године почео да прави њујоршки посластичар Доминик Ансел.*

② цитати Можда нисте чули за славног пекара Доминика Ансела, али његово ремек дело cronut теško да сте могли да заобиђите, бар ако редовно пратите деšavanja на Internetу. [...] За popularni cronut (игра riječi croissant – kroasan i donut – krofna) svakog mjeseca osmišljava se novo punjenje, a često se upravo zbog ovog slatkiša prave redovi ispred Anselove pekare u njujorškoј четврти Soho. Cronut je nastao još 2013, a danas je poznat toliko da ima svoju stranicu na Vikipediji, te je pomogao slavnom pekaru da otvori još dvije pekare – u Los Angelesu i Londonu (srpskainfo.com, 5. 3. 2019); Kronats ili cronut je krofna napravljena kao lisnato testo. Prvo pravite kiselo testo, premazujete margarinom ili maslacem i vadite krofne koje pečete u dubokom ulju (domacirecepti.net, 21. 4. 2015); Baš se radujem

da sam napravila Ivanine kronut, o kojima sam baš puno čitala (coolinarka.com, 12. 1. 2015); Evo kako napraviti svoje kronute (bs.hiloved.com);

③ порекло енгл. cronut < *croissant* + *donut*.

④ варијанте кронат, кронатс.

⑤ синоними кроасан-крофна, кро-крофна.

⑥ област кулинарство.

⑧ напомене Предност треба дати сложеници *кроасан-крофна* јер се састоји од две познате постојеће речи или облику *кронат*, који је најближи изговору оригиналног назива. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

крѹфѿн, -ѿна м. р. нераспр.

① дефиниција *врста слатког пецива од лиснатог теста које има особине и кроасана и мафина.*

② цитати *Kombinacija kroasana i mafina je poznata pod nazivom kru-fin i o ovoj poslastici smo pisali (tastemagazin.com, 27. 1. 2020); Ostavite obična peciva amaterima, vi ste već spremni kuvari koji će se odlično snaći u pripremi ovog jednostavnog i aromatičnog panteonea – kruфина (bonapeti.rs, 11. 6. 2018).*

③ порекло енгл. cruffin < *croissant* + *muffin*.

④ варијанте крафин.

⑥ област кулинарство.

⑦ напомене Предност треба дати варијанти *крафин* јер је ближа изговору оригиналног назива. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

кѹтија за бѣбе* ж. р.

① дефиниција *инкубатор уграђен у зид болнице, социјалне установе или зграду верске организације, намењен за анонимно остављање нежељених беба како би држава преузела бригу о њима или их дала на усвајање.*

② цитати *Kutije za bebe raširile su se od baltičkih država, preko Nemačke, Austrije, Poljske, Mađarske, Češke, do Rumunije. I zakoni to podstiču: u Mađarskoj, ostavljanje bebe u zvaničnoj kutiji pravno znači isto što i davanje deteta na usvajanje, a napuštanje novorođenčeta na bilo kom drugom mestu je krivično delo (novosti.rs, 1. 7. 2012); Kritičari ove ideje na-*

vode da potez samo olakšava ljudima da napuste svoju decu bez razmatranja drugih opcija. [...] Da li mislite da ove „kutije za bebe” treba uvesti i kod nas? Ostavite nam odgovor u komentarima (telegraf.rs, 4. 5. 2016); „Sigurno utočište kutija za bebe” je uvedeno u Indijani i omogućava roditeljima da anonimno ostave neželjene novorođene bebe (telegraf.rs, 4. 5. 2016);

⑤ синоними беби-бокс, бејби-бокс, бокс за бебе*, кутија за нежељене бебе, сандучић за бебе, топла соба за бебе.

⑥ област социјални рад.

⑧ напомене Предност треба дати синтагмама *кутија за нежељене бебе* и *сандучић за бебе* уместо полусложеницама *беби-бокс* и *бејби-бокс*. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

кутија за нежељене бебе* ж. р.

① дефиниција *инкубатор уграђен у зид болнице, социјалне установе или зграду верске организације, намењен за анонимно остављање нежељених беба како би држава преузела бригу о њима или их дала на усвајање.*

② цитати Organizacija „Kolevka nade” koja je danas postavila kutiju za neželjene bebe, saopštila je da time želi i da skrene pažnju na taj problem (vesti.rs, 1. 11. 2012); Iako se na prvi pomen ideje o postavljanju kutija za neželjene bebe javilo mnogo negativnih reakcija, ruska javnost prihvatila je ovu akciju. Poslednja kutija, postavljena u Kirišiju, deseta je u Rusiji. Stručnjaci smatraju da je kutija tek deo mera za spas stotina napuštenih beba godišnje (b92.net, 31. 10. 2012); UN protiv kutija za neželjene bebe (yumama.com, 5. 7. 2012).

⑤ синоними беби-бокс, бејби-бокс, бокс за бебе*, кутија за бебе, сандучић за бебе, топла соба за бебе.

⑥ област социјални рад.

⑧ напомене Предност треба дати синтагмама *кутија за нежељене бебе* и *сандучић за бебе* уместо полусложеницама *беби-бокс* и *бејби-бокс*. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

лајк, мн. лајкови м. р.

① дефиниција *симбол, ознака, најчешће у облику палца окренутог нагоре или срца; опција којом неки корисник означава да му се свиђа*

неки садржај на Фејсбуку или Инстаграму, која временом проширује број и врсту емоција које исказује.

❷ цитати Sada je lajk postao toliko jak i moćan način komunikacije da više nije samo „palac gore“ nego se pojavљује i u obliku srca ali i u obliku iznenađenja, ljutnje i tuge. Lajk je postao sofisticiraniji i delikatniji znak (luftika.rs); Лаж за сахрану и удес (politika.rs, 2. 5. 2011); Lajkovi na Fejsbuku utiču na popularnost u школи! (rts.rs, 27. 9. 2013).

❸ порекло енгл. like.

❹ синоними свиђање, позитивна оцена.

❺ област интернет, друштвене мреже.

лајковати, -ујѐм сврш. и несврш.

❶ дефиниција *исказати/исказивати свиђање садржаја на друштвеним мрежама кликом на симбол лајк.*

❷ цитати Ваши пријатељи ће „лајковати“ ваше слике, хвалити вас како сте се обукли и тако ћете постати звезда на дан, сат или минут (politika.rs, 16. 2. 2013); Nemoјte pisati poruke dok hodate, lajkovati fotografije pasa, ili gledati video-sadržaje – povrede povezane s korišćenjem mobilnih telefona su u porastu, posebno kod mladih, pokazala je analiza povreda zbog kojih su ljudi tražili lekarsku pomoć u SAD (rts.rs, 7. 12. 2019); Instagram je ove nedelje ukinuo opciju „Following Activity“ preko koje su korisnici mogli da prate šta lajkuju njihovi pratoci i oni koje oni prate (blic.rs, 11. 10. 2019).

❸ порекло енгл. like.

❹ област друштвене мреже.

лоукостер м. р.

❶ дефиниција *нискобуџетна компанија која нуди услуге авионског (ређе аутобуског) превоза по повољним и приступачним ценама.*

❷ цитати Da bi loukosterima bila isplativa cena karata tri puta niža od cena nacionalnih prevoznika oni smanjuju prevashodno kvalitet usluge (vreme.com, 8. 10. 2009); Мађарски loukoster se шири, osnovana kompanija Wizz air Abu Dabi (bizlife.rs, 3. 3. 2020.); Loukoster je krenuo: Ovo je 7 najvažnijih stvari ako hoćete do Zagreba i Ljubljane za 1.000 RSD (bizlife.rs, 25. 7. 2019); Islandski loukoster „Wow“ bankrotirao (rtv.rs, 28. 3. 2019).

❸ порекло енгл. lowcoster.

④ варијанте лоукост компанија.

⑥ област саобраћај, туризам.

лоукòст-компанија ж. р.

① дефиниција *нискобуџетна компанија која нуди услуге авионског (ређе аутобуског) превоза по ниским и приступачним ценама.*

② цитати *Mi vam prenosimo evropske low-cost kompanije (bizlife.rs, 9. 6. 2016); Аеродром „Никола Тесла” спреман за „лоу кост” компаније (politika.rs, 10. 12. 2009); Loukost kompanije sniziće cenu „siti brejk“ aranžmana (blic.rs 5. 2. 2010).*

③ порекло енгл. low-cost company.

④ варијанте лоукост компанија, low-cost компанија.

⑤ синоними нискобуџетна компанија, нискотарифна компанија.

⑥ област саобраћај, туризам.

⑧ напомене Предност треба дати писању без наводника.

масмаркет прид. непр. нерасп.

① дефиниција *који, -а, -е је намењен масовном тржишту, најширем кругу купаца, а не само онима са много новца или специфичних интересовања.*

② цитати *Kuća Creed je sve ono što današnja selektivna parfemska industrija sa svojim masmarket pristupom nije (absolutennart288015067.wordpress.com); Takva su sva ta masmarket komercijalna pojačala, nije to napravljeno za cepanje, nego da se sluša kući umereno (diyaudio.rs, 18. 6. 2019).*

③ порекло енгл. mass market.

⑤ синоними комерцијалан, -лна, -лно.

⑥ област пословање.

⑦ напомене Предност треба дати речи *масмаркет* а не изворном облику (*mass market*).

нèтворкинг* м. р.

① дефиниција *уознавање одређених лица ради развијања професионалних и друштвених контаката.*

② цитати *Istovremeno, sam događaj je daleko manje zahtevan za učesnike, i ostavlja daleko više vremena za networking – koji i jeste jedna od po-*

enti dešavanja ove vrste (startit.rs, 11. 4. 2013); Na sajmu će učestvovati međunarodne delegacije, biće organizovane manifestacije poput berze za saradnju b2b kao i networking za diplomatski kor (bizlife.rs, 3. 9. 2012); ADRIA MEDIA GROUP PODRŽAVA NAJBOLJE BIZNIS-PROJEKTE: BRZI POSLOVNI SASTANCI KAO NOVA FORMA NETWORKINGA (adriamediagroup.com; 28. 3. 2018).

- ③ порекло енгл. networking.
- ⑤ синоними умрежавање.
- ⑥ област пословање.
- ⑧ напомене Предност треба дати синониму *умрежавање*. Не препоручује се изворно писање (*networking*).

прòмо-кòд м. р.

① дефиниција *организовани низ слова, бројева и симбола који омогућава попуст при куповини и служи као подстицај за куповину и привлачење нових клијената, а може бити одштампан на папиру или се налази на сајту продавца или пружаоца услуга.*

② цитати Promo kod možete iskoristiti na sve artikle u periodu od 22.03. do 31.03. (legend.rs); Da biste dobili promo kod za narednu kupovinu potrebno je da kupite kartu u novembru mesecu na našem sajtu (aerogaga.com); Ukoliko ste nedavno otvorili nalog na našem servisu i niste sigurni kako da iskoristite promo kodove koje ste dobili, na pravom ste mestu! (donesi.com, 13. 8. 2015).

- ③ порекло енгл. promo code.
- ④ варијанте промотивни код.
- ⑥ област маркетинг.
- ⑧ напомене Препоручује се полусложеничко писање, односно писање с цртицом (*промо-код*).

прòмотивнї кòд м. р.

① дефиниција *организовани низ слова, бројева и симбола који омогућава попуст при куповини и служи као подстицај за куповину и привлачење нових клијената, а може бити одштампан на папиру или се налази на сајту продавца или пружаоца услуга.*

② цитати Pročitajte sve o tome šta je kazino promotivni kod i kako da ga aktivirate (bonuscode.rs); Promotivni kod za ovu sedmicu je ZIMA2019RASKA (kavim-raska.rs, 17. 9. 2019); За све читаоце нашег портала, а у сарадњи

са Теропланом, поклањамо промотивни код који можете искористити до краја маја при куповини карата путем сајта (studenica.rs).

- ③ порекло енгл. promotion code, promotional code.
- ④ варијанте промо-код.
- ⑥ област маркетинг.
- ⑧ напомене Предност треба дати синтагми *промотивни код* уместо полусложеници *промо-код*.

равноземљац, -љца м. р.

① дефиниција *присталица средњевековног схватања које се у 21. веку раширило путем друштвених мрежа, да Земља није округла већ је равна плоча.*

② цитати *Ja sam, na časnu reč, u jednom trenutku čak pomislio da smo se našli u ulozi laboratorijskih zamoraca u nekakvom biheviorističkom eksperimentu, tim pre što je, na moje iznenađenje, jedan od zastupnika ideje Ravne zemlje i jedan od moderatora. Sad, koliko utiče na reputaciju samog foruma činjenica da mu je jedan od moderatora ravnozemaaljac, posebna je priča (mycity.rs, 12. 8. 2015); Mita nema pojma o ravnozemljaštvu, treba još jedno 10 minuta da gleda Youtube klipove. Ravnozemaaljci ne tvrde samo da je loptasta zemlja fake nego je sve fake. Sve što nas okružuje su smicalice, iluzije, tvorevine svetske zavere. Ništa nije kako jeste, ni zemlja ni evolucija ni svemir ni fizika ni hemija ni medicina (fastserbia.com, 4. 8. 2016); Ravnozemaaljac / Možete doći do bezbroj dokaza da zemlja nije okrugla. Npr. nema nijedne prave slike iz svemira nase planete, sve su kompjuterski urađene, na Antartiku smeju ljudi da idu do jednog dela dok ne naiđu na vojisku (telegraf.rs, 13. 6. 2016); Ravnozemaaljci su iskoristili hiljade godina tehnickog razvoja do interneta i onda ih je neko organizovao u grupe (blic.rs); Istina je ravno - Globus je prevara, piše na Fejsbuku ravnozemaaljca (espresso.rs, 20. 3. 2018); Kako se odmah javljaju „udruženja” za zaštitu životne sredine i sa druge strane ravnozemaaljci i teoretičari zavera (b92.net, 3. 7. 2018);*

- ⑤ синоними равноземљаш.
- ⑥ област квазинаука.
- ⑧ напомене Предност треба дати синониму *равноземљаш*. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

равноземáљскĭ, -ā, -ō нераспр.

❶ дефиниција *који, -а, -е се односи на равноземаљце и равноземаљство.*

❷ цитати Три vеbsajta који се bore за preovladavње равноземалјске теорије, разликују се по тривијалности и аргументарности. (Да ли су Јевреји криви за сакривање истине о равној земљи?) Svako покушава да дефинише ствар; међутим, нема неке јединствене теорије (galaksija.info, 7. 2. 2017); Vидиш ваљда да је pun јутјуб оних видеоклипова о равноземалјским открићима. Ovako постижете само то да изгледа misterioзније уз puno право svakог посетioca forumа да се запита како то да Krstarica допушта теме о zombијима и drakoncима, а забрањује равноземалјске (forum.krstarica.com, 10. 3. 2016); Na питања одговарају питањем, на заhtев за било који доказ равне Земље одговарају контра-заhtевима, на науку одговарају YT video записима, на позив да користе очи траже линкове, на идеју да користе мозак мењaju тему. Себе називају инжинерима и људима жељним истине, али не прихватају ништа осим своје равноземалјске догме. Отварају тему на основу својих истраживања, а њих нема ни у траговима на 250 страна (mycity.rs, 30. 7. 2010).

❸ синоними равноземљашки, -а, -о.

❹ област квазинаука.

❺ напомене Предност треба дати синониму *равноземљашки, -а, -о.*

равноземáљство с. р. нераспр.

❶ дефиниција **а.** *средњевековно схватање које се у 21. веку раширило путем друштвених мрежа, да Земља није округла већ је равна плоча. б.* *покрет, настао у 21. веку, чије присталице верују да Земља није округла већ је равна плоча.*

❷ цитати **а./б.** За истраживање је чињеница да огромна већина „вакцинаша” потеже „равноземалјство”, crну магију, bаbа vаngu, vрачаре и сличне ствари чим неко каже нешто против вакцина (021.rs, 4. 3. 2018); Prouчих мало одакле сво ово равноземалјство потиче и додох до тога да је један човек све то покренуо (ana.rs, 26. 2. 2017); Nadam се да ће појестинjenje путovanja у свемир и орбиту Земље бити последњи ексер у sanduku povampireног равноземалјства из средњег века (logicno.com, 16. 7. 2018).

❸ синоними равноземљаштво.

❹ област квазинаука.

⑧ напомене Предност треба дати синониму *равноземљаштво*. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

равнозѐмља̄ш, -áша м. р.

① дефиниција *присталица средњевековног схватања, које се у 21. веку раширило путем друштвених мрежа, да Земља није округла већ је равна плоч; особа мушког рода присталица средњевековног схватања, које се у 21. веку раширило путем друштвених мрежа, да Земља није округла већ је равна плоча.*

② цитати У 21. веку све је бројнији покрет „равноземљаша” који не признаје научна открића и заговара теорију да је Земља равна плоча. (kurir.rs, 26. 2. 2018); „Равноземљаши” „објаснили” зашто човек не падне са ивице / „Разговарали смо слободно, без предрасуда и након дубокоумних и мудрих дискусија дошли смо до одређених закључака”, стоји у саопштењу Енглеског удружења „равноземљаша”. Они су на овој конвенцији „одговорили” на питање које је до сада привлачило највише пажње и откривало бесмисленост те теорије. Наиме, ако је Земља равна плоча, мора постојати ивица, а када човек дође до ње, морао би пасти, односно отићи у свемир. „Објашњење” је, наравно, бесмислено попут саме теорије, а оно гласи: Човек не може пасти са ивице Земље јер када дође до краја, он се аутоматски појави на другој страни планете, а упориште за ту теорију је популарна игрица Пак-Мен који се управо на тај начин креће по екрану. [...] Равноземљаши верују да су све фотографије наше планете лажиране и да она није сферична, већ да је равна плоча [...] Наредно окупљање „равноземљаша” је заказано за 15. новембар у америчком Денверу (naslovi.net, 3. 5. 2018); Упркос чињеници да бројни летови у свемир, заједничке мисије различитих држава на Међународној свемирској станици, скорији летови које је спровела компаније Илона Маска, и бројни научни радови великог броја учених људи широм света доказују да је Земља округла – равноземљаши не одустају. [...] На питање, због чега онда равноземљаши упорно тврде да је Земља равна плоча, Тајсон каже (b92.net, 14. 3. 2018); Nismo ovde da bismo ismevali ravnozempljase, već da vidimo gde su greške u nama naučnicima. Kako je moguće da u 21. веку i u свету i kod нас расте број људи који верује да је Земља равна плоча, uprkos огромном броју доказа да није тако (politika.rs, 24. 3. 2019); Равноземљаши тврде да је Земља равна, а сви докази који показују супротно су или лажни или лоше интерпретирани. И како би по њима та равна плоча функционисала? Они тврде да су све остале планете – планете, али Земља ни-

је. Она је у центру Сунчевог система, а све друге планете круже око ње из разлога који нису баш превише јасни. Северни пол налази се у центру тог равнoг, спљoштеног диска чију спољну ивицу окружује ледена површина. Сунце не излази или залази, више светли попут рефлектора и показује на различите делове Земље током дана. Кажу како је оно што називамо изласком и заласком Сунца само наша „перцепција”, шта год да им то значи. Све доказе попут снимака НАСА-е из свемира и сведочења астронаута, назваће лажним вестима (dnevnik.rs, 29. 1. 2019); Прошле године је организована прва конвенција бразилских равнoземљаша, која је окупила неколико стотина људи у Сао Паулу. Њихова омиљена мета је НАСА (rs.sputniknews.com, 4. 3. 2020).

- ⑤ синоними равнoземљац.
- ⑥ област квазинаука.
- ⑧ напомене Предност треба дати синониму *равнoземљаш*. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

равнoземљашица ж. р.

① дефиниција *особа женског рода присталица средњевековног схватања, које се у 21. веку раширило путем друштвених мрежа, да Земља није округла већ је равна плоча.*

② цитати Poznata srpska ravnozemljašica i teoretičarka zavere / Putovanje avionom je odličan dokaz da nismo na lopti. Satima smo putovali bez praćenja „zakrivljenja” na svakih 5 minuta (reddit.com, 29. 1. 2019); Slušao sam je i nisam zaključio da je neinteligentna. Barem ne bi sama sebe nazvala „ravnozemljašica” (forum.krstarica.com, 22. 3. 2016); Majo, jesi ti to postala ravnozemljašica? Da te ubacim u neke naše grupe? (coolinarika.com, 1. 4. 2018); По последњем снимку испаде да су равнoземљашице у борби против новог светског поретка (pouke.org, 26. 12. 2019); Nije joj baš ni neki preveliki plus ako nije ravnozemljašica (ana.rs, 27. 12. 2018); Ti si vise bogumi za rijaliti nego ja, tj takve antivakserke kao ti. Eno ih puni rijaliti ni jedna nije provakserka, sve antivakserke, veganke i ravnozemljasicе (forum.krstarica.com, 20. 10. 2017).

- ⑥ област квазинаука.

равнoземљашки -а, -о

① дефиниција *који, -а, -е се односи на равнoземљаше, равнoземљашице и равнoземљаштво.*

❷ цитати Све сами „глобусари”, што би рекли припадници равноземљашког табора, који, одлуком организатора, на позорници нису имали представника. Понирући у мотиве због којих се неко сврстава уз псеудотеорију равне земље, др Бауцал је изнео став да је можда погрешна претпоставка да сви који промовишу равноземљашку космологију, или је пак шерују, лајкују и подупиру коментарима, заиста у њу и верују (politika.rs, 24. 3. 2019); Осим ових сулудих тврдњи, поменути свештеник на свом профилу на Фејсбуку такође промовише теорију равне земље. Своје равноземљашке ставове објашњава и тумачи позивајући се на црквене књиге (Погледи, 18. 1. 2019); Равноземљашка Земља је диск у чијем је центру северни пол, док је опасана слојем леда Антарктика који чува воду океана да не исцури преко обода (docplayer.org, 2018); Još jedan ravnozemljaški autor Samuel Rowbotham је tokom своје каријере проучавао помрчину Meseca те је покушао osporiti теорију да је помрчина zapravo refrakcija путем једноставног експеримента (krstarica.com, 29. 7. 2018); Video sam skoro kako izgleda ravnozemljaska karta. Smejaо sam se pola sata (logicno.com, 8. 9. 2018).

❸ синоними равноземаљски, -а, -о.

❹ област квазинаука.

❺ напомене Предност треба дати синониму *равноземљашки*, -а, -о.

равноземљаштво с. р.

❶ дефиниција **а.** *средњевековно схватање које се у 21. веку раширило путем друштвених мрежа, да Земља није округла већ је равна плоча.* **б.** *покрет, настао у 21. веку, чије присталице верују да Земља није округла већ је равна плоча.*

❷ цитати **а.** Пошто равноземљашки не прихватају да је њихов став базиран на вери, већ покушавају да равноземљаштво докажу „доказима”, моје питање је следеће: Ако је земља геонид, постојање леда на половима може се објаснити положајем Земље у односу на наше сунце, дакле разлог за његово постојање су закони физике у које ја верујем. Ако је земља равна, откуд лед у „центру” равне плоче? (b92.net, 3. 5. 2018); Ако је дозвољено рећи да је равноземљаштво глупост, да је верованје у социјалистичку економију смешно, да је потпуно liberalizovano тржиште утопија или да је десничарско opredeljenje у колизији са 21. веком, не видим зашто би религија била поштеђена критике, negiranja или ismevanja (vox92.net, 4. 6. 2019); Anketa не govori о повећанју оних који верују у равноземљаштво, већ о томе да су нам досадили и да ми тролови све мање посећујемо те сајтове (b92.net, 5. 4. 2018); Omladina је све nepismenija и počinje да

veruje u srednjevekovne budalaštine tipa ravnzemljaštva, jer nema matematički i fizički referentni sistem (b92.net, 11. 3. 2019); Hiromantija, ravnzemljaštvo, antivakserstvo i drugo zaverološko lupetanje su pseudonauka (publicinsta.com). **б.** То је разлог и разних других покрета који нису нужно политички, као што је антивакцинаштво, рavnземљаштво, креационизам и слично (vidovdan.org, 8. 11. 2018); Током 2015. године смо се ухватили у коштац са темом геоцентризма и оповргли тврдње геоцентриста. Нажалост, морамо да се дотакнемо и питања да ли је Земља равна. Због тога је нужно да овај чланак буде веома темељан у указивању на то колико је рavnземљаштво у заблуди у много аспеката: библијском, историјском и научном (creation.com, 27. 9. 2017); Ravnzemljaštvo je jedna nova religija sa svojim dogmama i šizmama. Tri vebajta koji se bore za preovladavne ravnzemaljske teorije, razlikuju se po trivijalnosti i argumentarnosti. (Da li su Jevreji krivi za sakrivanje istine o ravnoj zemlji?) Svako pokušava da definiše stvar; međutim, nema neke jedinstvene teorije (galaksija.info, 7. 2. 2017); Ja sam bio ravnzemljaš na netu nekih 2 meseca i izašao sam iz ravnzemljaštva (telegraf.rs, 29. 4. 2017); То је заправо интересантна тема, обзиром да је страх од комунизма утицао и на ниво рavnземљаштва и религиозности (parapsihopatologija.com, 17. 3. 2020).; Ravnzemljaštvo pokušava da rekonstruiše svet kojim možemo da vladamo, svet u kom posedujemo tajno znanje, vidimo istinu koja običnim ljudima izmiče, nismo mi zaostali i neobavešteni nego su svi drugi (patispanj.blogspot.com, 30. 1. 2018).

- ⑤ синоними **равноземаљство**.
- ⑥ област **квазинаука**.
- ⑧ напомене **Предност треба дати синониму *равноземљаштво***.

ритејлер м. р.

① дефиниција *особа, продавница или фирма која продаје робу на мало појединцима различитим каналима, у продајним објектима или преко интернета*.

② цитати Ritejleri moraju da promene način poslovanja kako bi se prilagodili savremenom tržištu (ekapija.com, 28. 10. 2019); Udruživanjem ritejleri stiču veću snagu za obavljanje poslova organizatora turističkih putovanja (turizamiputovanja.com); Najzanimljivije u ovom istraživanju jeste to što spisak konkurenata ne uključuje samo ritejlere (marketingmreza.rs, 25. 6. 2013).

- ③ порекло **енгл. retailer**.
- ⑤ синоними **продавац на мало**.

⑥ област ПОСЛОВАЊЕ.

ритејл-индустрија ж. р.

① дефиниција *трговина на мало; ланац малопродајних објеката.*

② цитати *Kakvo je trenutno stanje u ritejl industriji, koji su to izazovi sa kojima se suočavaju kompanije u regionu, kako na te izazove uspešno odgovoriti, koji su trendovi prisutni u svetu, ali i kakve su šanse za razvoj, posetioци su mogli da čuju od stručnjaka iz celog sveta (ekapija.com, 28. 10. 2019); Ukazao je, međutim, da nije završen proces modernizacije i uvođenja novih tehnologija, kao i da je nedovoljno razvijena ritejl industrija. (kamatica.com, 9. 3. 2017); Real estate i ritejl industrija je dugo bila „rezervisana” za muškarce, pogotovu za rukovodeće pozicije (originalmagazin.com).*

③ порекло енгл. retail industry.

⑤ синоними ТРГОВИНСКИ ЛАНАЦ.

⑥ област ПОСЛОВАЊЕ.

⑧ напомене Предност треба полусложеничком писању *ритејл-индустрија* уместо растављеном писању. Нестандардни силазни акценат ван првог слога далеко је чешћи у изговору.

ритејл-парк м. р.

① дефиниција *отворени тржни центар на периферији града, који подразумева више продајних објеката и пратећи садржај.*

② цитати *Sledeće godine i u Valjevu ritejl park (kolubarske.rs, 29. 10. 2015); Novi koncept ritejl parka – šoping centar na otvorenom (zena.blic.rs, 24. 4. 2017); Људи кад помисле на бувљак замисле продавца са робом на кутијама или коленима, а не схватају да је у плану прави ритејл парк (малопродајни простор) (politika.rs, 3. 6. 2017).*

③ порекло енгл. retail park

⑤ синоними ШОПИНГ МОЛ, ТРЖНИ ЦЕНТАР

⑥ област ПОСЛОВАЊЕ

⑧ напомене Предност треба дати полусложеничком писању *ритејл-парк* уместо растављеном писању.

сабскрајбѐр м. р.

❶ дефиниција **а.** *особа која се пријавила/претплатила да добија копије публикација, попут новина или часописа, или најновије информације у вези са организацијама, институцијама и сл. сходно својим интересовањима; б.* *особа која прати нечији јутјуб канал и подржава тог јутјубера/јутјуберку.*

❷ цитати **а.** Mejling lista (imejl lista, ili samo Lista) je spisak mejl adresa koje su posetioци оставили на Vašoj internet stranici, u zamenu za neke usluge koje ste im ponudili. Posetioци koji su se „upisali” na Mejling listu zovu se subskrajberi (engl. Subscribers) ili „pretplatnici” jer su se na Vašoj internet stranici dobrovoljno пријавили/pretplatili за добјанје неких услуга или информација (kalkulacija.com 7. 1. 2017); Прича је била испраћена конкретним примерима и саветима који могу да се примене да бисте остварили раст (прихода, броја корисника, subskrajbera...) који желите (inkubator.biz 20. 5. 2015); Tada korona virus – позитиван фактор када је рећ о прикупљању subskrajbera – postaje негативан фактор. Netfliks је морао да паузира продукцију свих пројеката током карантина (bbc.com 22. 4. 2020); Kate Bryan је блогерка која на свом блогу пише о фризурима (иначе једној од екстремно популарних тема на Pinterestu) и изради накита. Када је почела да пинује, саобраћај ка њеном блогу је нагло скочио. За пет месеци добила је 14.000 нових subscribera и преко милиона прегледа страница (vesti.kombib.rs).

б. Уместо 10.000 прегледа на неком каналу укупно, уведен је праг од најмање хиљаду пратилаца (сабскрајбера) и најмање 4.000 одгледањих сати за 12 месеци (politika.rs, 27. 1. 2019); Јутјубери, сабскрајбери, инфлуенсери... Звучи као новогвор (politika.rs, 27. 1. 2019); Bogdan на Јутјубу има neverovatan број subskrajbera – чак више од милион и 227.000 њих (telegraf.rs, 13. 6. 2019).

❸ порекло енгл. subscriber.

❹ варијанте субскрајбер.

❺ синоними **а.** претплатник; **б.** пратилац.

❻ област друштвене мреже.

❼ напомене Не препоручује се изворно писање (*subscriber*)

сандучић за бебе* ж. р.

❶ дефиниција *инкубатор уграђен у зид болнице, социјалне установе или зграду верске организације, намењен за анонимно остављање нежељених беба како би држава преузела бригу о њима или их дала на усвајање.*

② цитати Već 10 godina u Austriji postoji kontroverzni 'sandučić za bebe' pod nazivom bejbiklep u koji majke, potpuno legalno, mogu da ostave svoju tek rođenu bebu. Uprkos zgražavanjima i brojnim moralnim raspravama koje je taj projekat podstaknuo ono što je nesumnjivo je da 'bejbiklep' za odbačenu decu znači novi šansu za život među voljenima (bijeljina.org, 13. 8. 2011); Deca koju su majke nakon rođenja ostavile u takozvani „sandučić za bebe”, jer nisu htele da abortiraju, a nisu imale uslova za odgajanje deteta, do sada nisu mogla da saznaju mnogo o svojim roditeljima. [...] Zagovornici anonimnog rađanja dece, poput predstavnika nekih verskih zajednica, u sandučiću za bebe vide pre svega mogućnost da se spreči smrt neželjenog deteta. Kritičari, kao što je nemački Savet za etiku, naglašavaju da svako dete mora da ima mogućnost da sazna ko su mu roditelji, ukoliko to poželi. [...] Sandučići za bebe u Nemačkoj postoje od 1999. U raznim ustanovama kao što su savetovališta ili bolnicama, postoje prozorčići ili vratašca iza kojih se nalazi grejni ležaj za bebu. Majka može anonimno da ostavi novorođenu bebu i da se udalji. Čim zatvori vrata u ustanovi se oglasi zvonice koje dežurno osoblje upozorava da je stigla beba (b92.net, 16. 6. 2013); Sandučiće za bebe nazvane Babyklappe osnivaju bolnice, crkve ili privatne osobe. U nekim zemljama poput Velike Britanije ovakva prihvatilišta za anonimno ostavljanje novorođenčadi su zabranjena. Takvi sandučići, međutim, nekim bebama spašavaju život (ce-4.forumotion.com, 19. 5. 2010).

⑤ синоними беби-бокс, бејби-бокс, бокс за бебе*, кутија за бебе*, кутија за нежељене бебе, топла соба за бебе.

⑥ област социјални рад.

⑦ напомене Предност треба дати синтаagmaма *кутија за нежељене бебе* и *сандучић за бебе* уместо полусложеницама *беби-бокс* и *бејби-бокс*.

сапиосексуалац, -лица м. р.

① дефиниција *особа мушког рода коју код других особа сексуално привлачи интелигенција*.

② цитати Sapioseksualac označava osobu koju seksualno privlači inteligencija neke osobe pre njenog fizičkog izgleda i pojave (citymagazine.rs, 12. 10. 2019); Sapioseksualci znaju da je privlačnost mnogo dublja i trajnija prema onim ljudima koji imaju trajnu vrstu lepote, tj. inteligenciju, kaže dr Dajana Rab (pink.rs); Sapioseksualac je osoba koju seksualno privlači isključivo inteligencija (alo.rs, 4. 10. 2017).

③ порекло ЕНГЛ. sapiosexual < лат. sapiens: сапијенс.

⑥ област ПСИХОЛОГИЈА.

сапиосексуа̀лка́ ж. р.

❶ дефиниција *особа женског рода коју код других особа сексуално привлачи интелигенција.*

❷ цитати Ако i вас привлачи интелигенција онда можете да се сврстате у сапиосексуалке (nadlanu.com, 10. 1. 2018); Са друге стране, новинарка Нићи Ходџсон, која се декларише као сапиосексуалка, истиче да појам сапиосексуалност не искључује физичку привлачност, већ да на првом месту подразумева повезивање на интелектуалном нивоу, а затим све остало (citymagazine.rs, 12. 10. 2019); Ако i вас привлачи интелигенција онда можете да се сврстате у сапиосексуалке (vesti.rsm 10. 1. 2018).

❸ порекло ЕНГЛ. sapiosexual < ЛАТ. sapiens : сапијенс.

❹ област ПСИХОЛОГИЈА.

сапиосексуа̀лнџ́ст ж. р.

❶ дефиниција *стање сексуалне привлачности интелигенције друге особе, сексуалност заснована на интелигенцији.*

❷ цитати Sapioseksualnost је нова рећ i означава привлачност интелигенције. Рећ је о тренутку у ком особа shvata да је интелигентни сaговорник својом причом не само анимира него i сексуално привлачи (kultivisise.rs, 14. 6. 2017); Особе које су свесне своје сапиосексуалности рећи ће вам да их пали мозак друге особе тј. да их узбуђују туђи начини резоновања (bensnopile.rs); Са друге стране, новинарка Нићи Ходџсон, која се декларише као сапиосексуалка, истиче да појам сапиосексуалност не искључује физичку привлачност, већ да на првом месту подразумева повезивање на интелектуалном нивоу, а затим све остало (citymagazine.rs, 12. 10. 2019).

❸ порекло ЕНГЛ. sapiosexual < ЛАТ. sapiens: сапијенс.

❹ област ПСИХОЛОГИЈА.

❺ напомене Претпоставља се да се у енглеском језику први пут помиње 1998. године, а српском језику јавља се након 2010. године.

сва̀јп м. р.

❶ дефиниција *превлачење прстом преко екрана мобилног телефона или компјутера како би се активирала одређена функција.*

❷ цитати Donosimo 10 savjeta kako kreirati profil koji će definitivno zaslužiti desni swajp (nezavisne.com, 12. 2. 2020). EVOLUCIJA MUVA-NJA: OD TOLJAGE DO LJUBAVI NA PRVI SWAJP (kulturkokoska.rs,

17. 8. 2016); Tu je mogućnost borbi potezima koji se svode na brzi napad (jedan pritisak na ekran), svajp za snažan napad ili držanje dva prsta za blok (iberza.com, 9. 4. 2015).

③ порекло енгл. *swipe*.

⑥ област технологија.

⑧ детерминативи свајп непр. Prva stvar koju će приметити novopečени korisnik „blekberija” sa velikim ekranom osetljivim na dodir jeste da model nema nijedno dugme na gornjoj strani. Upravlja se u potpunosti „svajpovanjem”, a ideja, koju „Blekberi” naziva „flow”, jeste da se korisnik „svajp” pokretom glatko kreće između aplikacija i strana sa ikonama (gradprijepolje.com, 20. 2. 2013); Apple će svojim korisnicima ponuditi i svajp tastaturu sličnu SwiftKey, Swype ili Gboard (startit.rs, 4. 6. 2019); Tinder je takozvana svajp aplikacija, radi po principu „brisanja” prstom nalevo ili nadesno po ekranu (vreme.com).

свајповати, -ујѐм несврш.

① дефиниција *прећи прстом преко екрана мобилног телефона или компјутера с екраном осетљивим на додир како би се активирала одређена функција.*

② цитати Korisnici na osnovu jednog pogleda na fotografiju registrovane osobe, prema intuiciji donose odluku o tome hoće li ga odbaciti, „svajpovati” ulevo ili prihvatiti, tj „svajpovati” udesno (mcb.rs); Pored Discovery reklama, Google je otkrio i da će mobilnim korisnicima omogućiti Gallery reklame. U pitanju je novi format pretrage reklama koji stiže u formi do osam reklama koje se mogu „svajpovati” (republika.rs, 18. 5. 2019); Kakav sam duduk, nisam dosad kontao da se traka sa notifikacijom koja se pojavi u vrhu ekrana može svajpovati na desno i tako skloniti sa ekrana (mobilnisvet.com, 12. 12. 2013).

③ порекло енгл. *swipe*.

⑥ област технологија.

смүти и смүтї, -ија м. р.

① дефиниција *кремасти напитаk од воћа или поврћа измешаног у блендеру са млеком, јогуртом и др.*

② цитати Smutiji su blendirani sokovi napravljeni od svežeg i/ili smrznutog voća i povrća (totallywellness.rs); Sok ili smuti šta vam više prija i šta češće spremate? Da li imate blender i volite sebi i najmilijima da spremate šejkove i smutije ili radije koristite sokovnik, jer volite sokove bez

vlakana? (evaija.com, 7. 7. 2018); Моћ zelenog smutija leži u tome što sav vitaminima bogat zeleniš možete pretvoriti u izvrstan napitak, iako možda niste ljubitelj ovog povrća (organicnet.co, 26. 7. 2017).

- ③ порекло енгл. smoothie.
- ⑥ област кулинарство.
- ⑧ напомене Не препоручује се изворно писање (*smoothie*).

спичрајтер м. р.

① дефиниција *особа која се бави писањем говора за друга лица (обично за политичаре).*

② цитати Она је била спичрајтер (писац говора) бившег британског премијера Дејвида Камерона (fakti.org, 12. 4. 2017); Никифоров, који је шест година радио као експерт у Кремљу, где је био спичрајтер (писац говора) некадашњем председнику Борису Јељцину, објашњава да, када се зна шта се све догађало последњих 25 година на Балкану, постаје сасвим јасно зашто историчари желе да уђу у суштину тих међунационалних сукоба (intermagazin.rs, 16. 9. 2017); Неће бити никаквих револуционарних промена у односима између Србије и Русије, каже за „Политику” Константин Никифоров, директор Института за изучавање историје словенских народа Руске академије наука, некада Јељцинов „спичрајтер”, а данас један од најбољих стручњака за земље бивше Југославије (politika.rs, 13. 7. 2008).

- ③ порекло енгл. speechwriter.
- ⑤ синоними писац говора.
- ⑥ област професија, политика.
- ⑧ напомене Предност треба дати домаћем синониму *писац говора*.

спóјлер и спòјлер м. р.

① дефиниција *податак који открива радњу (или елемент радње) ТВ серије, филма или књижевног дела, чиме се гледаоцу или читаоцу неупућеном у њу нарушава уживање у делу.*

② цитати Zvezda serije „Igra prestola”, glumica Mejsi Vilijams, tokom gostovanja u emisiji Džimija Felona, prvog aprila, napravila je scenu nakon što je „slučajno” otkrila ogroman „spojler” vezan za poslednju sezonu hit serije. Svi koji gledaju seriju možda ovde treba da prestanu da čitaju tekst! (ddl.rs, 22. 4. 2019); Omiljena aktivnost svih ljubitelja sedme umetnosti, pored gledanja filmova jeste i njihovo iščekivanje, ali je u tu neizvesnost i

neskrivenu radost usađeno i zrno straha i obazrivosti. Od koga ili čega, pitaju se oni koji se još uvek nisu susreli sa fenomenom zvanim „spojler” (oradio.rs, 22. 4. 2019); Posle dugo čekanja, sinoć je konačno emitovana prva epizoda sedme sezone serije Igra Prestola. Sudeći po društvenim mrežama i naslovima u medijima ova serija je jedno od omiljenih tla za nekontrolisano cvetanje spojlera. O njoj se spojlovalo i pre same epizode na osnovu slika, , a čak ni neki glumci serije nisu izdržali, a da nam ne ispljunu spojler. Beli Šaptači su se uzdigli i zagospodarili društvenim mrežama. Kakav je to onda demon unutar čoveka koji ga ganja da ostalim ljudima nanese zlo iako sam ništa ne dobija time? Od kada je kompa i interneta, tu su i spojleri (vice.com, 17. 7. 2017).

- ③ порекло енгл. spoiler.
- ⑥ област филм, књижевност.
- ⑧ напомене Не препоручује се изворно писање (*spoiler*).

спòјловати и спòјловати, -ујем сврш. и несврш.

① дефиниција *открити/откривати радњу (или елемент радње) ТВ серије, филма или књижевног дела, чиме се неупућеном гледаоцу или читаоцу нарушава уживање у делу.*

② цитати Spojlovati je još jedan izraz koji se odomaćio u našem rečniku i za razliku od drugih, koji imaju pozitivan prizvuk, ovaj izaziva jezu niz kičmu. Strah od mogućeg saznavanja kraja filma je globalan i sveprisutan, a dok se ranije prenosio sistemom od usta do usta, sada tu ulogu igra internet (oradio.rs, 22. 4. 2019). Dakle, spojleri ne spojluju priče, već pojačavaju uživanje u njima. Bar tako kaže jedno novo psihološko istraživanje Kalifornijskog univerziteta. Ispitanicima je na čitanje ponuđeno 12 kratkih priča koje su potpisali i likovi klase jednog Džona Apdajka, Antona Pavloviča Čehova, Agate Kristi ili Rejmonda Karvera – sa ili bez uvodnog pasusa sa informacijom o zapletu i raspletu (vreme.com, 31. 10. 2013); U srpski jezik reč *spojlovati* ušla je u široku primenu nakon prve episode osme sezone „Igre prestola” (srbijadanas.com, 20. 5. 2019).

- ③ порекло енгл. spoil.
- ⑥ област филм, књижевност

стàртап м. р.

① дефиниција *иновативни, технолошки посао у зачетку, уопште новостворени посао.*

② цитати Француско-српска привредна комора позвала је све стартапове или појединце који планирају да покрену стартап предузеће да се пријаве за програм бесплатне једногодишње менторске подршке за развој њиховог бизниса – „Стартап акцелератор” (arh.bg.ac.rs); Тренутно у Београду и Новом Саду послује између 200 и 400 стартап фирми, што је у складу са просеком за ову фазу развоја и слично је броју стартапа у градовима у региону, као што су Варшава и Букурешт, док је тај број двоструко већи од броја стартапа у Будимпешти (politika.rs, 24.1. 2020); Циљ пројекта је обезбеђивање инфраструктурних услова за развој и рад стартапова, који ће деловати у складу са развојним политикама града и допринети економском развоју подржавајући и подстичући предузетничке идеје (kragujevac.rs, 12. 2. 2020).

③ порекло енгл. start up.

④ варијанте стартауп.

⑥ област пословање.

⑧ напомене Примећује се колебање у множини: *стартапи* : *стартапови*. Иако се срећу различите правописне варијанте (*стартап*, *стартап*), предност треба дати спојеном писању (*стартап*), јер се елемент *ап* у српском језику не употребљава самостално. Предност треба дати неологизму *стартап* над фонетском варијантом *стартауп* јер је ближи изговору оригиналног назива.

стартуп м. р.

① дефиниција *иновативни, технолошки посао у зачетку, уопште новостворени посао.*

② цитати Кроз стартап меру млади који су формирали своја пољопривредна газдинства имају право на почетна средства за инвестиције у производњи (politika.rs, 13. 5. 2019); *Zašto ne treba da pokrenete startup i kako je inovacija precenjena u realnom životu? Ako želite da pokrenete posao na webu i zaradite pare onda pročitajte dalje* (milos.io); *Startup je kompanija zbunjena oko tri pitanja: Šta je moj proizvod? Ko su njegovi kupci? Kako će moj posao da zaradi novac? Startup je privremena organizacija stvorena da traži repetitivan i skalabilan poslovni model* (preduzetnici.com).

③ порекло енгл. start up.

④ варијанте стартап.

⑥ област пословање.

7 напомене Предност треба дати неологизму *стартап* над фонетском варијантом *стартуп* јер је ближи изговору оригиналног назива.

субскрајбѐр м. р.

1 дефиниција **а.** *особа која се пријавила/претплатила да добија копије публикација, попут новина или часописа, или најновије информације у вези са организацијама, институцијама и сл. сходно својим интересовањима; б.* *особа која прати нечији јутјуб-канал и подржава тог јутјубера/јутјуберку.*

2 цитати **а.** Ističemo da mail adrese naših subskrajbera (pretplatika) koje prikupimo kroz kontakt formu ili kroz prijavu putem pop-up banera koristimo isključivo za naše potrebe i ne delimo sa trećim licima. Ukoliko želite, u svakom trenutku se možete obrisati sa naše liste subskrajbera tako što ćete nas kontaktirati putem mejl adrese (infogate.rs); IMEJL MARKETING je slanje mejlova (poruka) ljudima koji su se DOBROVOLJNO upisali na Vašu Mejling listu (Subskrajberi), sa ciljem da ih dodatnim informacijama zainteresujete da, eventualno, kupe Vaš proizvod ili uslugu (dejanburic.wixsite.com).

6. Da bi neko postao jutjuber, mora da privuče dovoljan broj pratilaca („subskrajbera“) kao i dovoljan broj pregleda, tako privlači i oglašivače od kojih dobija novac, za objavljivanje njihovih reklama (mingl.rs, 2. 2. 2017); Stefan trenutno ima oko 400.000 subskrajbera, a sama pesma i spot imaju čak 16.000 komentara, 100.000 lajkova i oko 12.000 dislajkova (infovranjske.rs 19. 2. 2018); U Srbiji trenutno čak tri kanala broje preko milion subskrajbera (espresso.rs 5. 8. 2019).

3 порекло ЕНГЛ. subscriber.

4 варијанте сабскрајбер.

5 синоними **а.** претплатник; **б.** пратилац.

6 област интернет, друштвене мреже.

8 напомене Предност треба дати речи *сабскрајбер*.

тајм-менаџмент м. р.

1 дефиниција *вештина управљања временом, процес организације, планирања и свесне контроле времена утрошеног на одређене активности, с циљем повећања ефикасности, ефективности и продуктивности.*

② цитати У току тренинга посебан део ће бити усмерен на учење вештина за ефикасно управљање властитим временом (тајм менаџмент) (rts.rs, 24. 11. 2011); Такође, када postanu чланови организације, студентима се пружају разне могућности, а неке од њих су: рад у интернационалном тиму, стичање практичних вештина као што су јавни наступ, тајм менаџмент, организација рада, стратегијско планирање као и одлазак на стручну или волонтерску праксу у неку од 113 земаља (youth.rs, 12. 10. 2012).

③ порекло енгл. time management.

⑤ синоними управљање временом.

⑥ област пословање.

ТВЕРК м. р.

① дефиниција *врста индивидуалног сензуалног плеса, који плешу углавном жене и у коме доминирају брзи покрети стражњицом.*

② цитати Ples mi je bio mi jako specifičan jer ništa slično nisam videla do tada i ništa slično nije postojalo na našim prostorima. Dopalo mi se to što te tverk ne ograničava samo da kako bi ljudi rekli „mešaš dupetom” nego možeš da ga kombinuješ sa gimnastikom, hip hopom, denscholom i čime god poželiš. Ja ga lično najviše mešam sa denscholom, i obožavam da dubim na glavi - priča Melani (vice.com, 10. 4. 2017); Она се у својим вежбама плеса концентрише на плес гузом „tverk”, па овај плес изгледа јакo секси (zena.blic.rs, 26. 4. 2017); Наиме иако је tverk постао планетарно популаран захваљујући hip hop и rnb музици и spotovima у које је упливао почетком дvehiljaditih, корени овог плеса су много старији. Слични покрети били су део националног плеса у Западној Африци још много пре (lepotaizdravlje.rs, 20. 2. 2020); „Urban Dance Night” је овом приликом акценат ставио на тренутно најпопуларнији и најегзотичнији плес - twerk. У неколико блокова, девојке из горе поменутог клуба ће имати прилике да демонстрирају своје умеће, али не само из области twerka, већ и из области dancehall-a, salse као и других сензуалних плесова (ilovezrenjanin.com, 16. 11. 2016); Pogledajte како Neda Ukraden игра „Tverk”! [...] Нови плесни hit „Tverk”, постао је једна од највећих сензација ове године (arhiva.alo.rs, 13. 9. 2013).

③ порекло енгл. twerk.

⑤ синоними ТВЕРКИНГ.

⑥ област ПЛЕС.

⑦ детерминативи ТВЕРК непр. — Оčekujemo одличан twerk šou! Дођите да заједно плеšемо уз највеће hitове и уживамо у најбољим koktelima (ilovezrenjanin.com, 16. 11. 2016); Helena Klešić је виšegodišnja twerk инструкторка. Twerk је модерна врста плеса и представља се већином покретом

gluteusa (spartacus.sovahosting.com); U živo twerk radio stanice na internetu. Slušajte svoju omiljenu twerk radio stanicu besplatno (onlineradio-box.com); Nema boljeg načina da se proslavi rođendan nego organizovanjem Twerk takmičenja – barem je to rezon Hip Hop Life – Hiphoplife.rs portala koji je 06. Jula organizovao u klubu KPTM našem takmičenju u twerk-u. Pored Twerk-a bilo je i još dosta zanimljivih dešavanja (v-s.mobi); Za tverkovanje se zainteresovala početkom 2012. godine. Gledala je dosta spotova i tverk klipova na internetu i rešila da ga sama proba, prvo u svojoj sobi (vice.com, 10. 4. 2017).

⑧ напомене Изворно писање (*twerk*) треба избегавати. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

ТВЕРКАТИ, -ам несврш.

① дефиниција *плесати тверк, врсту индивидуалног сензуалног плеса, који плешу углавном жене и у коме доминирају брзи покрети стражњицом.*

② цитати „Svi tverkaju... Svi bi u određenom periodu života to trebali da nauče“, poručila je Serena Vilijams. Teniserka je još jedan snimak posvećen ovom plesu snimila u aprilu ove godine (rts.rs, 4. 8. 2016); Dok Seka snima svoje dijete kako se spušta niz tobogan, Karleuša svoje kćerke uči da tverkaju (facebook.com, 27. 6. 2019); Po meni, tverkaju samo kur*e, to je moje mišljenje. Ni jedna normalna devojka neće tverkati pred nekim, zapitajte se malo (isповести.com, 14. 11. 2017); Imate zadnjicu ne znate tverkati? Evo kako (mojkontakt.com, 14. 12. 2016); Nadam se da nisi neka od 100 kila, kad budeš tverkala ima da se trese cijela Srbija! (isповести.com, 25. 6. 2015); Divna se skinula i tverkala pred svima (teranet.club, 16. 9. 2017);

③ порекло енгл. twerk : тверк.

⑤ синоними тверковати.

⑥ област ПЛЕС.

ТВЕРКАШ, -аша м.р. нераспр.

① дефиниција *особа мушког рода која плеше тверк, врсту индивидуалног сензуалног плеса, који плешу углавном жене и у коме доминирају брзи покрети стражњицом.*

❷ цитати Gde može da se zaposli odlična tverkašica ili tverkaš, nakon zavšene škole tverka? Široka je lepeza mogućih zaposlenja! (magazin-tabloid.com).

❸ порекло енгл. twerk : тверк.

❹ синоними тверкер.

❺ област Плес.

твѐркāшица ж .р.

❶ дефиниција *особа женског рода која плеше тверк, врсту индивидуалног сензуалног плеса, који плешу углавном жене и у коме доминирају брзи покрети стражњицом, плесачица тверка.*

❷ цитати Сара Сеиферт, тверкашица из Вуковара која се прославила наступом у Суперталенту, снимила је спот у теретани и показала своје умеће у плесу и тверковању (naslovi.net, 15. 1. 2018); Тако је позната tverkašica Zorica Antić zašla među kolone vozila i horde pešaka i zamešala guzom, a kako su reagovali drugi? Fenomenalno! (beograd24.rs, 3. 10. 2019); Džesika Vanesa (22) iz Floride je profesionalna „tverkašica“ koja je zbog veoma isplativog vrckanja guzom napustila posao vaspitačice (time.rs, 10. 10. 2014); Najpoznatija rijaliti zvezda Kim Kardašijan pohvalila se na Instagramu kraćim video snimkom, koji je zapao za oko svim njenim pratiocima i fanovima, a kako i ne bi kada atraktivna starleta mrda guzom kao prava, profesionalna tverkašica (arhiva.vesti-online.com, 20. 8. 2016); Gde može da se zaposli odlična tverkašica ili tverkaš, nakon zavšene škole tverka? Široka je lepeza mogućih zaposlenja! (magazin-tabloid.com).

❸ порекло енгл. twerk : тверк.

❹ синоними тверкерка.

❺ област Плес.

твѐркāшкѝ, -ā, -ō нераспр.

❶ дефиниција *који, -а, -е се односи на тверк, тверкашице (тверкерке) и тверкаше (тверкере).*

❷ цитати Klub Open se otvorio za sve ljubitelje dobrog tverkaškog provoda, a na njegove širom otvorene ruke je odgovorila brojna zabavna ekipa Beograda željna dobrog provoda. Run the Twerk žurka, pod dirigentskom palicom DJ Arhitekta, je bila potpuni pogodak, pošto je brojna ekipa tverkovala uz sjajne trap, dancehall, hip hop, rnb i ostale žanrove, predvođene atraktivnim plesačicama na podijumu ispred DJ pulta (my-instastal-

ker.com); Sarah nastupa po klubovima gdje pokazuje svoje tverkaške sposobnosti (24h.ba, 2. 12. 2017); Iako nije pokazala zavidne 'tverkaške' vještine, njeni obožavatelji nahvalili su se i nazvali je 'boginjom ljubavi' (moj-portal.ba, 1. 11. 2017).

③ порекло енгл. twerk : тверк.

⑥ област ПЛЕС.

ТВЕРКЕР м. р.

① дефиниција *особа мушког рода која плеше тверк, врсту индивидуалног сензуалног плеса, који плешу углавном жене и у коме доминирају брзи покрети стражњицом.*

② цитати Prvi srpski tverker / Jovan je mladi dečko iz Srbije koji se bavi plesom, ali ne bilo kojim, već sve popularnijim - tverkom. On je prvi muškarac na Balkanu koji je skupio hrabrost i izašao javno da radi ono u čemu najviše uživa, da tverkuje. Kako kaže ovaj ples mu daje neobjašnjivu energiju (video.vice.com, 2. 4. 2018); I onaj igrač, tverker ili kako se već zove (svet.rs, 16. 4. 2017); Audicije za emisiju Ja imam talenat su završene. Videli smo talentovane imitatore, pevače, „tverkere“ i kompozitore (mondo.rs, 9. 3. 2017).

③ порекло енгл. twerk : тверк.

⑤ синоними ТВЕРКАШ.

⑥ област ПЛЕС.

ТВЕРКЕРКА ж. р.

① дефиниција *особа женског рода која плеше тверк, врсту индивидуалног сензуалног плеса, који плешу углавном жене и у коме доминирају брзи покрети стражњицом.*

② цитати Takmičarka „Pinkovih zvezda“ Zorica Antić prva je profesionalna tverkerka u Srbiji i osnovala je prvu školu tverka kod nas (espresso.rs, 25. 4. 2019); Pozvali [smo] jednu od najpoznatijih tverkerki u Srbiji, da na licu mesta izvede svoju tačku (msgajic.rs, 16. 11. 2019); Džesika Vanesa (22) je profesionalna tverkerka (telegraf.rs, 10, 10, 2014); Najpoznatija tverkerka sa ovih prostora još jednom pokazala zašto momci luduju za njom (telegraf.rs, 4. 2. 2018); „Kupila sam novi auto, otplatila ga, i uspjela sam da se izvučem iz dugova“, kaže ova tverkerka (kolektiv.me, 18. 10. 2014); City Girls objavile su spot za pesmu „Twerk“ s Cardi B, u kojem učestvuju najbolje „tverkerke“ (mondo.rs, 18. 1. 2019); Ponovo je na društvenim

mrežama hit kako tverkuje naša najpoznatija tverkerka (kurir.rs, 16. 8. 2019).

❸ порекло енгл. twerk : тверк.

❺ синоними тверкашица.

❻ област ПЛЕС.

ТВЁРКИНГ м. р.

❶ дефиниција *врста индивидуалног сензуалног плеса, који плешу углавном жене и у коме доминирају брзи покрети стражњицом.*

❷ цитати *Kratko i jasno, Twerking je ples koji vas neće ostaviti ravnodušnim! Plesni pokreti se sastoje od pomicanja stražnjice gore dole, tako da pokreti podsećaju na simulaciju seksa (pravda.rs), Zahvaljujući Majli Sajrus i njenom nastupu na dodeli muzičkih nagrada 2013. godine, „twerking” je sada poseban način plesa. Leksi Pantera, instruktor ovog zavodljivog načina plesa je igrala „slobodan stil” i pokazala svoje umeće (zena.blic.rs, 25. 4. 2017); Twerking je sve popularniji i u Srbiji, a časovi bi dobro došli i Dari Bubamari (blic.rs, 30. 3. 2016); Iako je twerking postao planetarno popularan zahvaljujući hip hop i rnb muzici i spotovima u koje je uplivao početkom dvehiljaditih, koreni ovog plesa su mnogo stariji. Slični pokreti bili su deo nacionalnog plesa u Zapadnoj Africi još mnogo pre (vice.com, 10. 4. 2017); Twerking je vrsta neobičnog plesa i postala je veoma popularna u poslednjih nekoliko godina (rts.rs, 4. 8. 2016).*

❸ порекло енгл. twerking.

❺ синоними тверк.

❻ област ПЛЕС.

❸ детерминативи ТВЕРКИНГ непр. — *Njen video je takođe parodija na „Twerking” performanse koje smo gledali cijelog ljeta, od pjevača poput Majli Sajrus i Robina Tika (issuu.com, 26. 12. 2013).*

ТВЁРКОВАТИ, -ујём несврш.

❶ дефиниција *плесати тверк, врсту индивидуалног сензуалног плеса, који плешу углавном жене и у коме доминирају брзи покрети стражњицом.*

❷ цитати *Латиша Грејс је грдно зажалила што је пред камерама покушала да тверкује, а њену задњицу је видео цео свет (novosti.rs, 14. 7. 2016); Ove devojke plešu za sebe, njihovo telo je isključivo njihova stvar kao i izražavanje seksualnosti i slobode. Sve imamo prava da tverkuјemo. Kako hoćemo i u čemu hoćemo. Naša zadnjica je naša stvar i mešaćemo je*

koliko hoćemo (vice.com, 10. 4. 2017); Zanosna kolumbijska glumica Sofija Vergara pokazala je svima kako se 'tverkuje' (arhiva.alo.rs, 24. 9. 2013); Она је уз псовку почела да игра, а потом објаснила да је приватно тверковала, али да је изузетно понижавајуће када то ради у јавности (politika.rs, 3. 1. 2014); Mina se u jednom trenutku podigla na kolena i tverkovala uz muziku [...] Kako Mina izgleda u toplesu i kako tverkuje pogledajte u videu u nastavku teksta (telegraf.rs, 8. 5. 2019); У Русији забрањен рад плесне школе која је учила малолетнице да тверкују (pravda.rs, 14. 4. 2015); Mina u nikad seksepilnijem izdanju zamešala kukovima i tverkovala pred Đeksonom (telegraf.rs, 28. 4. 2019).

❸ порекло енгл. twerk.

❹ синоними тверкати.

❺ област ПЛЕС.

ТИМ-БИЛДИНГ м. р.

❶ дефиниција *едукативне, рекреативне или забавне, заједничке активности за запослене у истој компанији које служе за побољшање међуљудских односа унутар тима.*

❷ цитати Kada neko pomene *tim bilding* verovatno vam prvo na pamet padne druženje zaposlenih u firmi uz iće i piće, pa i ne vidite baš preterano poentu takvih dešavanja (oradio.rs, 20. 5. 2019); Радничке спортске игре заменио тим билдинг (politika.rs, 30. 4. 2017). Organizovanje sportsko-rekreativnih i kreativnih aktivnosti za zaposlene u kompanijama, takozvani tim bildinzi, s ciljem zbližavanja i jačanja timskog duha među kolegama sve više uzima maha u Srbiji (kamatica.com, 14. 5. 2016). Timbuilding se pojavljuje početkom 80-ih godina prošlog veka u Americi, kao jedan od zaštitnih znakova novog kapitalizma. Danas svaka jaka kompanija u svetu redovno organizuje tim bildinge za svoje zaposlene. Iako je do pre desetak godina na našim prostorima bio potpuno nepoznat termin, tim bilding postaje sve popularniji među jakim kompanijama (flyorient.rs, 11. 9. 2014).

❸ порекло енгл. team building.

❹ област ПОСЛОВАЊЕ.

❺ напомене Правописне варијанте *тим билдинг* и *тим-билдинг* нису стандардне јер елемент „билдинг” у српском језику није реч. Не препоручује се изворно писање (*team building*).

Топла соба за бебе* ж. р. нераспр.

❶ дефиниција *инкубатор уграђен у зид болнице, социјалне установе или зграду верске организације, намењен за анонимно остављање нежељених беба како би држава преузела бригу о њима или их дала на усвајање.*

❷ цитати Odluka ne mora da bude u trenutku рођења. Roditelj se odluči da неће дете, ne mora da ga баци u контејнер, postoji могућност да се анонимно однесе u топлу собу за бебе. Може се ући u њу, оставити дете, затворити и изаћи. Не може се идентификовати особа, није под надзором камера, али се пали аларм код дежурног, силазе, преузимају бебу и наставља се са бригом (rs.n1info.com, 27. 8. 2019); Топла соба за бебе, то је идеја која постоји. То је место где мајка може да без последица по њу остави дете јер нама је најбитније да то дете буде збринато, да се о њему касније бринемо и да одраста најнормалније као сва остала деца. Videћемо u јавној расправи шта јавност каже о томе (021.rs, 31. 8. 2019);

❸ синоними беби-бокс, бејби-бокс, бокс за бебе*, кутија за бебе*, кутија за нежељене бебе, сандучић за бебе.

❹ област социјални рад.

трѠл, мн. трѠлови м. р.

❶ дефиниција *особа која намерно омета комуникацију преко интернета, постављајући запаљиве, бесмислене и агресивне коментаре или узнемирујуће садржаје.*

❷ цитати Zakerberga „napali“ brazilski trolovi (rts.rs, 16. 12. 2014); По некој незваничној дефиницији, trol је особа чiji је основни циљ да својим постовима, коментарима и сл. изазове одређену реакцију код других људи (bizlife.rs, 5. 3. 2020); Rezultati су показали да је већи број трѠлова међу мушкарцима, али и да поседују висок ниво психопатије и садизма (blic.rs, 4. 11. 2017).

❸ порекло енгл. troll: трол.

❹ област интернет, друштвене мреже.

трѠловати, -ујѠм несвр.

❶ дефиниција *намерно ометати комуникацију преко интернета: на друштвеним мрежама, форумима, блогovima или у коментарима у онлајн издањима новина, постављајући запаљиве, бесмислене и агресивне коментаре или узнемирујуће садржаје, износећи нетачне, непро-*

верене или тенденциозне информације, потпирујући расправе и свађе, вређајући по било ком основу или показујући одлучне тврдоглавости при брађењу неаргументованих ставова.

② цитати Google је одлучио да мало „trolује” равнoземлјаше, па је свом преводиоцу омогућио да се са њима нашали (021.rs, 31. 5. 2018); Васара trolује а ми се пecaмо (nspm.rs); Па зар те баš толико боли да и на вестима које немају везе с Novakом ти мораš да *trolујеš* (b92.net, 31.8. 2018).

③ порекло енгл. troll: троловати.

⑥ област интернет, друштвене мреже.

туторијал*, -ала м. р.

① дефиниција *документ, аудио или видео-снимак којим се на лак и приступачан начин дају инструкције у вези са информатичком технологијом, савети и упутства из научно-техничких али све чешће и других области.*

② цитати Кућне поправке, рецепти, али и озбиљније ствари које су доскоро могле да се науче само на факултетима, сада се могу научити зато што је неко ко се тиме бави поставио туторијал (politika.rs, 17. 12. 2016); Обично експерти из разних области постављају ове туторијале како би промовисали себе и своје услуге (politika.rs, 17. 12. 2016); Они који су у потрази за идејама о томе шта да кувају, свакодневно посећују њен онлајн туторијал (rts.rs, 5. 3. 2019).

③ порекло енгл. tutorial.

⑥ област интернет.

умрежавање* с. р.

① дефиниција *упознавање одређених лица ради развијања професионалних и друштвених контаката.*

② цитати Umrežavanje predstavlja proces tokom koga pojedinac upoznaје osobu ili osobe koje mu mogu biti značajne za razvoj kariјere (pricajmootome.rs); Nakon prezentovanja biznisa, organizuje se umrežavanje uz koktele kako bi se stvorila osnova za izgradnju odnosa, i kako bi se učesnici povezali sa relevantnim resursima i stvorili sebi dalje mogućnosti (belgrade.impacthub.net); Представници француског и српског високог образовања имаће, са своје стране, могућност за умрежавање кроз директне сусрете и размене (f.bg.ac.rs, 6. 11. 2018).

⑤ синоними нетворкинг.

⑥ област ПОСЛОВАЊЕ.

⑦ напомене Иако је у употреби и реч *нетворкинг*, предност треба дати синониму *умрежавање*.

унихòкѐј, -ѐја м. р.

① дефиниција *дворански тимски спорт сличан хокеју на леду који се игра на паркету или тарафлексу*.

② цитати Na takmičenju koje će se održati u Gracu, Šladmingu i Ramsau učestvoваће 2.700 sportista sa specijalnim potrebama iz 107 država, u ukupno devet disciplina: brzo klizanje, umetničko klizanje, dvoranski hokej, unihokej, alpsko skijanje, snoubord, skijaško trčanje i trke na krpļama za снег (blic.rs, 15. 3. 2017); Unihokej, hokej na parketu ili floorball je dvoranski тимски спорт развијен у Шведској у касним 1970им. Игра се на терену димензија 40 пута 20 метара (wikiwand.com); Specijalne zimske olimpijske igre 2017. обухватиће укупно девет различитих спортских дисциплина, међу којима су: брзо клизање, уметничко клизање, дворански хокеј, унихокеј, алпско скијање, сноуборд, скијашко трчање и трке на крпљама за снег (uniga.rs, 13. 3. 2017); У патикама се игра и дворанска верзија хокеја на трави – флорбол, у неким земљама називан унихокеј (politika.rs, 8. 2. 2009); Унихокеј. • одбојка. • спортска гимнастика и ритмичка гимнастика. Једна хала за 24 до 36 недељних часова односно за 10 до 15 недељних тренинга (fedorabg.bg.ac.rs); Trenutni svjetski prvaci u мушком и женском унихокеју су унихокејаша Шведске (bs.wikipedia.org).

③ порекло нем. unihockey : унихокеј.

⑤ синоними флорбол, хокеј на паркету.

⑥ област спорт, тимски спортови.

⑧ напомене Предност треба дати синониму *флорбол* због најразвијенијег творбеног гнезда.

унихокѐјаш, -аша м. р. нераспр.

① дефиниција *особа која се бави унихокејом, дворанским тимским спортом сличном хокеју на леду који се игра на паркету или тарафлексу*.

② цитати Trenutni svjetski prvaci u мушком и женском унихокеју су унихокејаша Шведске (bs.wikipedia.org); Unihokeјаша на терену (wikiwand.com).

③ порекло нем. unihockey : унихокеј.

⑤ синоними флорболист(а), хокејаш на паркету.

⑥ област спорт, тимски спортови.

⑧ напомене Предност треба дати синониму *флорболист(а)* због најразвијенијег творбеног гнезда именице *флорбол*.

флешмоб м. р.

① дефиниција *окупљање групе људи организоване путем интернета (најчешће друштвених мрежа) на одређеном јавном месту ради извођења кратког, неочекиваног и наизглед случајног наступа.*

② цитати Jedanaest meštana i turista povređeno je u panici i stampedu, kada su neki građani pomislili da je fleš mob koji se odvijao u centru grada Platje D’Aro na Kosta Bravi zapravo teroristički napad (021.rs, 3. 8. 2016); Da, jedan od najpoznatijih domaćih fleš mobova jeste nastup Beogradske filharmonije u čuvenoj „Silikonskoj dolini” (srbijadanas.com, 16. 6. 2014); Fleš mob može da bude različitog sadržaja, od pevanja i igranja, sviranja, „zamrzavanja” izvođača, pa do raznih ludorija kao što su tuča jastucima ili pak mešavina svega navedenog. Interesantan je podatak da mnogi fleš mobovi nisu imali ni jednu jedinu probu, već su učesnici kod svojih kuća vežbali za nastup po instrukcijama koje su dobijali putem interneta (medias.rs, 27. 9. 2013).

③ порекло енгл. Flash mob.

⑥ област уметност, забава.

⑧ напомене Иако се срећу различите правописне варијанте (*флешмоб*, *флеш моб*), предност треба дати спојеном писању (*флешмоб*), јер се елемент *моб* у српском језику не употребљава самостално.

флорбџ и флорбџ м. р.

① дефиниција *дворански тимски спорт сличан хокеју на леду који се игра на паркету или тарафлексу.*

② цитати Предстојећег викенда централна градска улица у Бањалуци ће бити претворена у пјешачку зону у којој ће бити постављен терен за флорбол, игру сличну хокеју, а као и раније и ове суботе ће бити организована ролеријада (rtrs.tv, 20. 7. 2018); Стартовала је и екипа у хокеју на паркету, тј флорболу. За сада са две победе али праве могућности ће се тек видети кад дођу мечеви против неких јачих ривала, колико већ сутра (И); У слободно време ученици су имали спортске активности, те играле шведску игру флорбол, затим фудбал и друге игре (И); Удружење је основало и клуб за флорбол, под називом Флордо, који ће први наступ имати почетком септембра, у Бања Луци.

(И); Погодна је за тренинге рекреативних спортова (рукомет, мали фудбал, флорбол,...), као и за организацију званичних спортских догађаја и турнира (И); У Србији се Првенство у флорболу одржава од 2007. године, а досадашњи шампиони су: ФБК „Партизан“, ФБК „Стари град“, ФБК „Пирати“ и ФБК „Црвена звезда“. На квалификационом турниру у Словенији, репрезентација Србије заузела је IV место. (И); Gotovo да не постоји спорт који се у Београду не практикује, само је питање са колико година може да се počне са тренинзима и да ли постоји група жељеног узраста. [...] У престоници тако постоји и флорбол, алтимет фризби, скајбол, сквош, стуминтон, бадмингтон, лакрос, рагби, бејзбол, куглане. (И); У недељу почиње првенство Србије у флорболу. Ове сезоне такмичиће се четири клуба (И).

③ порекло енгл. floorball.

⑤ синоними хокеј на паркету, унихокеј.

⑥ област спорт, тимски спортови.

⑦ детерминативи флорбол непр. — Претходног викенда у Београду је одржан Други турнир регионалне Флорбол лиге (mojacrvenazvezda.net, 10. 4. 2019); Флорбол тим ЦРВЕНЕ ЗВЕЗДЕ у петој одлучујућој утакмици финалне серије синоћ је побиједио Партизан резултатом 6:4 (slavkojovicicslavuj.blogspot.com, 10. 5. 2015); Отворен дводневни турнир „Стрит флорбол куп 2012“ (glassrpske.com, 1. 9. 2012); Дебитантску сезону у Флорбол лиги Србије крагујевачка Шумадија, први тим у нашој земљи ван Београда, завршила је без освојених бодова (ritamgrada.rs, 25. 2. 2013); Црвена звезда је забележила још један тријумф у флорбол шампионату Србије (mojacrvenazvezda.net, 24. 12. 2014); Током утакмице омладинског флорбол турнира у Чешкој срушио се на терен кров потпуно нове хале у граду Чешка Тшебова (novosti.rs, 15. 1. 2017); За флорбол лоптицу је карактеристично да има 1516 малих удубљенја која смањују отпор ваздуха, а циљ је да се уз помоћ штапа поред голмана убаци у гол. (ekspres.net, 21. 2. 2018); Флорбол клуб Шумадија утакмицом против Црвене звезде у Београду отвара своју трећу, а укупно осму, сезону у Првенству Србије (ritamgrada.rs, 4. 10. 2014); Девети међународни флорбол турнир под називом „Floorball BL 2017“ биће одржан 29. и 30. јула у Спортској дворани „Ворик“ (mojabanjaluka.info, 13. 3. 2016).

⑦ напомене Предност треба дати речи *флорбол* због најразвијенијег творбеног гнезда.

флорбòлист(а) м. р.

❶ дефиниција *особа која се бави флорболом; особа мушког рода која се бави флорболом, дворанским тимским спортом сличном хокеју на леду који се игра на паркету или тарафлексу.*

❷ цитати Рагбисти и флорболисти без значајанијих остварења. Флорбол екипа је освојила треће место у првенству (juznatribina.net, 31. 5. 2014); Čuli su se jaki udarci lima, drvenih nosača krova koji su odjednom počeli da padaju – rekao je jedan od trenera mladih florbolista (telegraf.rs, 15. 1. 2017); Ko onda u stvari maže oči javnosti, florbolista koji su svjesni da su rekreativci bez nekih silnih pretenzija, ili neke „veličine” koje se takvima prikazuju godinama, a da ništa bolje nisu? (banjalukaforum.com, 19. 7. 2011); Izgradnju sportske hale uz Zimski stadion finansirao je region za mlade odbojkaše, košarkaše i florboliste iz škola u regionu (021.rs, 15. 1. 2017); Dan posle rođendana kreće sezona i za florboliste (partizan.net).

❸ порекло енгл. floorball : флорбол.

❹ област спорт, тимски спортови.

флòрбòлскѝ и **флòрбòлскѝ**, -ā, -ō нераспр.

❶ дефиниција *који, -а, -е се односи на флорбол, дворански тимски спорт сличан хокеју на леду који се игра на паркету или тарафлексу.*

❷ цитати Основна правила су успостављена 1979. године, кад је први Флорболски клуб на свету, Сала ИБК из Сале, основан у Шветској (sr.glosbe.com); Češki komentator kaže za ovaj gol: „Ma, ovo je florbol! Granlund kao florbolska skitnica/gengster. Ko je igrao florbol zna da je teško da optica ostaje na štapi” (facebook.com, 19. 5. 2011);

❸ порекло енгл. floorball : флорбол.

❹ синоними флорбол прид. непром.

❹ област спорт, тимски спортови.

хàјп м. р.

❶ дефиниција *велики публицитет; претерана присутност одређене теме у медијима зарад привлачења пажње.*

❷ цитати Poštujem RONALDA i MESIJA ali nisam preveliki fan ni jednog ni drugog. Čak mi pomalo ide na živce sav taj medijski „hajp” oko njih, kao da na svetu ne postoje drugi vrhunski fudaleri (b92.net, 13. 1. 2020); Hajp bi na srpskom moglo da se prepeva kao loženje, uz ogradu da loženje ima

komponentu želje da to oko čega se ložiš *valja*, pa se radi iz iskrenih pobuda i podrške, a bogami implicira i moguće razočaranje, jer ništa nikada nije vredno loženja (vice.com, 28. 12. 2020). Већи хајп од овог прошле недеље, додуше, папа је имао „када је отворио налог на Твитеру” кад су многи похрлили да му шаљу поруке, па и ми из Србије (nin.co.rs).

③ порекло енгл. hype.

⑥ област медији.

хајповати, -ујѐм несврш.

① дефиниција *јавно истицати, интензивно пласирати у јавност (одређени производ или идеју) зарад привлачења пажње.*

② цитати Da li je dizajner u današnjoj luksuznoj industriji dužan da nam donosi nove i uzbudljive stvari? Ili je dovoljno super upakovati *basic* stvari i marketinški ih hajpovati? (buro247.rs, 1. 10. 2019); Ukoliko niste upoznati – Comic-Con 2019. koji se održava u San Dijegu je raj za televizijsku i filmsku sezonu. Striming servisi, distributeri, filmske kompanije, reditelji, scenaristi i svi ostali kreativci i frikovi se okupljaju da bi hajpovali i pričali samo o serijama i filmovima (dedamilorad.com, 20. 7. 2020); Godinama smo ovaj festival hajpovali, terali ljude da idu sa nama, i prihvatili ga kao svog, tako da smo se i ovog avgusta naselili na ostrvo u Budimpešti, koje pravi svoje sedmodnevne muzičko-cirkuske igrarije (teglars.rs, 9. 8. 2018).

③ порекло енгл. hype.

⑥ област медији.

хедхантер м. р.

① дефиниција *особа која се професионално бави тражењем одговарајућих кадрова на тржишту обично за руководећа радна места за потребе сопствене компаније или за друге компаније, уз накнаду; особа мушког рода која се професионално бави тражењем одговарајућих кадрова на тржишту обично за руководећа радна места за потребе сопствене компаније или за друге компаније, уз накнаду.*

② цитати „Hedhanteri” su se pojavili u poslednjih nekoliko godina i njih koriste uglavnom renomirani poslodavci, koji imaju želju da nađu idealnog kandidata sa bogatim radnim iskustvom i kvalitetima (novosti.rs, 21. 2. 2016); Sve veći broj kompanija u Beogradu koje žele da zaposle najbolje, angažuju „hedhantere” (u prevodu „lovce na glave”) (blic.rs, 7. 4.

2009); Do kvalitetnog radnika u Srbiji nije teško da se dođe – to potvrđuju popularni „hedhanteri”, lovci na talente. (rts.rs, 20. 12. 2017).

③ порекло енгл. headhunter.

⑤ синоними ЛОВАЦ НА ГЛАВУ/главе, ЛОВАЦ НА ТАЛЕНТЕ.

⑥ област ПОСЛОВАЊЕ.

⑧ напомене Ова реч се појавила у енглеском језику 1800. године са значењем онога који одсеца и чува као трофеј главе својих непријатеља. У српски језик дошла је у новом значењу са приватизацијом и заснивањем приватних компанија, те новим потребама на тржишту.

хедхантерка ж. р. нераспр.

① дефиниција *особа женског рода која се професионално бави тражењем одговарајућих кадрова на тржишту обично за руководећа радна места за потребе сопствене компаније или за друге компаније, уз накнаду.*

② цитати Na stolici pored sedela je njegova saradnica iz agencije, pronicljiva hedhanterka zanosne lepote Mina Poletto, koja je pažljivo slušala razgovor i pisala beleške (Mihic 2015: 10).

③ порекло енгл. headhunting.

⑥ област ПОСЛОВАЊЕ.

хедхантинг м. р.

① дефиниција *тражење одговарајућих кадрова на тржишту, обично за руководећа радна места, за потребе сопствене компаније или за друге компаније, уз накнаду.*

② цитати Pri popunjavanju viših pozicija neke agencije pristupaju aktivnoj potrazi, takozvanom hedhantingu (headhunting). Srpski prevod ove reči „lovac na glave” uglavnom se ne koristi, ali se može čuti simpatičniji izraz – „lovac na talente” (blic.rs, 1. 2. 2010); Duže od decenije „hedhantingom” bavi se Saša Timbal, iz Novog Sada (novosti.rs, 21. 2. 2016); Kad se govori o „hedhantingu” uglavnom se misli na pronalaženje kadrova za visoke, rukovodeće pozicije u firmama, odnosno na top menadžment (blic.rs, 7. 4. 2009).

③ порекло енгл. headhunting.

⑤ синоними СКАУТИНГ.

⑥ област ПОСЛОВАЊЕ.

хо̀кѐј на паркѐту м. р.

❶ дефиниција *дворански тимски спорт сличан хокеју на леду који се игра на паркету или тарафлексу.*

❷ цитати Екипа у хокеју на паркету (флорболу) заузима чврсту трећу позицију, без могућности за напредак или пад на табели (juznatribina.net, 6. 12. 2013); Клубови Барселоне могу да се похвале тиме да су тренутно први у фудбалу, кошарци, рукомету, фудзалу и у хокеју на паркету (naslovi.net, 23. 10. 2018); Покрајински секретаријат за спорт је доделио општинској Канцеларији за младе 130.000 динара за флор-бол, односно хокеј на паркету. Поречима Богдана Травице, шефа Канцеларије за локални економски развој, обезбедиће се опрема за два тима (sidskiportal.net, 29. 4. 2012); Хокеј на паркету за дечаке и девојчице од 12. до 18.г. (oskostaabrasevic.files.wordpress.com); Хокеј на parketu за mnoge je još nepoznat sport, što i nije čudno jer je to jedan od mlađih sportova. Radi se o ekipnom dvoranskom sportu (prijedor24h.net, 21. 12. 2016); Poslednji na listi je hokey na parketu. Ekipa Barselone vodi na ovoj tabeli sa 12 bodova (b92.net, 23. 10. 2018).

❸ синоними флорбол, унихокеј.

❹ област спорт, тимски спортови.

❺ напомене Предност треба дати синониму *флорбол* због најразвијенијег творбеног гнезда.

хо̀кѐјаш на паркѐту м. р.

❶ дефиниција *особа која се бави хокејом на паркету, дворанским тимским спортом сличном хокеју на леду који се игра на паркету или тарафлексу.*

❷ цитати Nemački hokejaši na parketu imaju zanimljiva prezimena (telegraf.rs, 10. 8. 2016); Мене занима где хокејаши на паркету набављају рољше, ја хоћу да их узмем (forum.krstarica.com, 11. 1. 2006).

❸ синоними флорболист(а), унихокејаш.

❹ област спорт, тимски спортови.

хо̀рдѐр м. р.

❶ дефиниција *особа која пати од патолошког сакупљања, менталног поремећаја карактеристичног по гомилању и чувању велике количине непотребних ствари; особа мушког рода која пати од патоло-*

шког сакупљања, менталног поремећаја карактеристичног по гомилању и чувању велике количине непотребних ствари.

② **цитати** Skupljači, ili kako se žargonski nazivaju „horderi” (engl., skupljači), susreću se sa velikim strahom koji umiruju skupljanjem, a zbog ove sklonosti su u stanju da troše i dosta novca. Trgovci sekundarnim sirovinama takođe koriste slabost ovih ljudi kako bi profitirali (blic.rs, 28. 2. 2017); Međutim, pospremanje nije za svakoga. Horderi koriste stvari kako bi pojačali osećaj sigurnosti. Za te ljude, pospremanje stana pokreće osećaj emocionalnog bola (nedeljnik.rs, 19. 3. 2020); Oni su strastveni „čuvari” svake sitnice koja im se sviđa ili bi jednom „mogla dobro doći”. Horderi vrlo brzo napune kuću suvišnim i nepotrebним предметима који им онемogućавају нормалан живот, иако они мисле да другачије не могу. У стану сакупљају било шта, мada најчешће папир, због чега су новине на врху lestvice пожељних предмета (novosti.rs, 11. 12. 2019).

③ **порекло** ЕНГЛ. hoarder.

⑥ **област** ПСИХИЈАТРИЈА.

хордерка м. р.

① **дефиниција** *особа женског рода која пати од патолошког сакупљања, менталног поремећаја карактеристичног по гомилању и чувању велике количине непотребних ствари.*

② **цитати** Nisam horderka, majke mi. Ili bar nisam klasična. Pre bi se moglo reći da sam „sekundarka”, jer su meni sve te stvari koje sakupljam nasušno potrebne. Međutim, kada je neki alkoholičar priznao da je zavisnik? Đubre sakupljam jer od polomljenih retrovizora, delova uređaja, starih papilotni, zardalih spljoštenih konzervi, (debljih) aluminijskih folija od davno pojedjenih gotovih jela, delova lutaka, točkova, keramičkih osigurača, iskrzanih suvenira, ribljih sasušenih mehurova, auspuha, odžaka (pa čak i zgaženih žaba)... ja pravim nazovi skulpture (vice.com, 13. 6. 2018); Horderka? Šta li je sad to? To je ona/j koji voli da pohranjuje stvari kao krtica, čuva sve što joj pod ruku dođe (važno je!), ništa ne baca (može da se reciklira), niti daje (ili samo u izuzetno retkim i posebnim prilikama naleta velikodušnosti) (hug-bug.com, 17. 8. 2017); Jesam hrčak, ali ima nešto i u lenjosti da krenem u taj obiman posao, pa ga godinama odlažem. Počinjem da ličim na one babe horderke, moram da pristupim izlečenju (blog.b92.net, 30. 1. 2012).

③ **порекло** ЕНГЛ. horder : хордер.

⑥ **област** ПСИХИЈАТРИЈА.

ШУПЉОЗЕМЉАШ, -аша м. р.

❶ дефиниција *присталица схватања које се у 21. веку раширило путем друштвених мрежа да је Земља шупља и да у њеној унутрашњости живе ванземаљци.*

❷ цитати Sve brojnija je zajednica „šupljozemljaša”, odnosno zagovornika teorije da je zemlja šuplja i da u njenom središtu žive superiorna bića, računajući i ona koji upravljaju takozvanim NLO-ima. Postoji čitava zajednica onih koji veruju da u šupljoj utrobi Zemlje postoji „rajski vrt” i da su ga nastanila „vanzemaljska bića” preuzevši na sebe ulogu „čuvara planete” koji nadziru Zemljane da se ne bi potamanili nuklearnim oružjem. Osim navodnog ulaza u unutrašnjost zemlje na Severnom polu, Klaf i njegovi sledbenici tvrde da još jedan ulaz postoji i na Himalajima. „Šupljozemljaši” veruju da su na isti način šuplji i Mesec i ostale planete. Oni tvrde da su vanzemaljci, zapravo, stanovnici Zemlje, skriveni u njenom središtu, te da redovno špijuniraju Zemljane koji žive na površini putem NLO-a (patspanj.blogspot.com, 30. 1. 2018); Sve brojnija je zajednica „šupljozemljaša”, odnosno zagovornika teorije da je Zemlja šuplja i da u njenom središtu žive superiorna bića, računajući i ona koji upravljaju takozvanim NLO-ima. [...] Jedan od vodećih zagovornika ove pseudonaučne teorije Rodni Klaf tvrdi da pokret „šupljozemljaša” ima na hiljade sledbenika i da njihov broj neprestano raste. [...] On je uvjeren u teoriju o šupljoj Zemlji u kojoj postoji raj sa vlastitim solarnim sistemom, pa je 2007. organizovao „putovanje u središte zemlje” kroz jedan od ulaza koji se, navodno, nalazi na Sjevernom polu (nezavisne.com, 27. 12. 2017); Ako ste željni još materijala o šupljozemljašima, Vil Stor je napisao đavolski dugački pregled istorije svih teorija za *Independent* (vice.com, 23. 7. 2017); Takozvani šupljozemljaši veruju da su u rajski vrt unutar planete Zemlje NLO-ovima stigla i nastanila ga vanzemaljska bića preuzevši na sebe ulogu „čuvara planete”, i koji odatle nadziru stanovnike Zemlje da se ne bi međusobno istrebili nuklearnim oružjem (gerila.rs, 28. 12. 2017); Postoje i šupljozemljaši, žestoki oponenti ravnzemljašima, oni vjeruju da je zemlja okrugla, ali šuplja, i da u unutrašnjosti žive ljudi-gušteri, masoni, svemirci (reddit.com).

❸ област квазинаука